

Uchwała nr 551/2021
Zarządu Powiatu Radomskiego
z dnia 28 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia przez Zarząd Powiatu Radomskiego oraz przedłożenia Radzie Powiatu w Radomiu „Raportu o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.”

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r, poz. 920) oraz § 84 ust. 3 pkt 6 Statutu Powiatu Radomskiego, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego, uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Dokument, o którym mowa w § 1, przedkłada się Radzie Powiatu w Radomiu w formie elektronicznej oraz publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Radomiu w terminie do 31 maja 2021 r.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Biura Obsługi Rady Powiatu i Zarządu oraz Dyrektorowi Wydziału Promocji i Rozwoju Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Członkowie Zarządu:

1. Waldemar Trelka.....
- Przewodniczący Zarządu
2. Roman Frąk.....
3. Zbigniew Dziubasik.....
4. Krzysztof Kozera.....
5. Ewa Tkaczyk.....

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, do 31 maja zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie raport o stanie powiatu za poprzedni rok kalendarzowy, w tym przypadku za rok 2020. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności przebiegu realizacji polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu oraz budżetu obywatelskiego, o ile ten ostatni jest wdrażany przez samorząd (art. 30a ust. 2 u.s.p.).

Rada rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi. Raport rozpatruje się w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie powiatu przeprowadza się debatę, w której uczestniczą radni. Głos w debacie mogą zabierać także mieszkańcy powiatu (art. 30a ust. 4-6 ustawy o samorządzie powiatowym).

Złożenie niniejszego wniosku, a następnie przyjęcie go przez zarząd podyktowane jest zatem koniecznością wypełnienia ww. dyspozycji ustawy o samorządzie powiatowym – zarówno w kwestii przedstawienia raportu radnym w ustawowym terminie (do 31 maja), jak i przeprowadzenia nad nim debaty podczas sesji absolutoryjnej.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

Waldemar Trelka

Załącznik do
Uchwały Nr 551/2021
Zarządu Powiatu Radomskiego
z dnia 28 maja 2021 r.

ZARZĄD POWIATU RADOMSKIEGO

RAPORT O STANIE POWIATU RADOMSKIEGO W 2020 ROKU

RADOM, maj 2021 r.

**ZARZĄD
POWIATU RADOMSKIEGO**

**RAPORT
O STANIE POWIATU RADOMSKIEGO
W 2020 ROKU**

RADOM, maj 2021 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	5
CZĘŚĆ I: POWIAT RADOMSKI - CHRAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
1.1. Pojęcia podstawowe	8
1.2. Organizacja powiatu radomskiego	9
1.3. Powiat radomski – informacje ogólne	12
1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka	12
1.3.2. Finanse powiatu	13
1.4. Majątek powiatu	15
CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU	17
2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju Powiatu Radomskiego	17
2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju	19
2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r.	19
2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024.....	21
2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020.....	23
2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 Cele strategiczne to:	25
2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2016-2020	27
2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023...29	
2.2.7. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023	30
2.2.8. . Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Pow. Rad. z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021.....	30
2.2.9. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022....	30
2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego	31
2.2.11. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”	31
2.2.12 Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 rok	32
2.2.13. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025)	34

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

2.2.14. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego.....	35
2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu	38
CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO	47
3.1. Ład społeczny	47
3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu	47
3.1.2. Edukacja	52
3.1.3. Ochrona zdrowia.....	58
3.1.4. Pomoc społeczna.....	60
3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	61
3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka	63
3.2. Ład gospodarczy	67
3.2.1. Stan gospodarki.....	67
3.2.2. Infrastruktura drogowa	70
3.3. Ład środowiskowy	72
3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo	72
3.4. Ład instytucjonalny	73
3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza	73
3.4.2. Administracja samorządowa.....	76
3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna	83
ZAKOŃCZENIE	84
Bibliografia.....	90
Spis tabel, wykresów i map	92

WPROWADZENIE

Raporty o stanie powiatów (także gmin, województw) to instytucja posiadająca status normy ustawowej od trzech lat. Obowiązek opracowywania i publikowania tych dokumentów – przypomnijmy - wprowadzony został na mocy nowelizacji ustaw samorządowych, które weszły w życie w styczniu 2018 r. Zgodnie z brzmieniem art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920), „*raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego*”. Dokument ten zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie powiatu co roku do dnia 31 maja (art. 30a ust. 1 u.s.p.). Rada natomiast rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi (art. 30a ust 4 u.s.p.).

Ważnym instrumentem pogłębiania społecznej partycypacji i zaangażowania w sprawy samorządu, obok prezentacji samego raportu, jest publiczna debata nad sporządzonym dokumentem, którą przeprowadza się obligatoryjnie (art. 30a ust. 4 u.s.p.). Mogą w niej wziąć udział nie tylko radni; prawo do wyrażenia opinii mają również mieszkańcy powiatu reprezentujący różne organizacje i środowiska, o ile wcześniej we właściwym trybie zgłoszą chęć uczestnictwa w dyskusji. Raport adresowany jest więc do bardzo szerokiego grona odbiorców, daleko liczniejszego niż gremium konstytuujące organ stanowiący (uchwałodawczy) powiatowej jst.

W świetle powyższych regulacji ustawowych, a w szczególności dyspozycji art. 30a ust. 2 u.s.p., nietrudno skonstatować, że *Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.* to **trzeci** w ponaddwudziestoletniej historii samorządu dokument o takim właśnie kształcie i zawartości treściowej. Pierwszy przygotowany i opublikowany został dokładnie przed dwoma laty. Wychodząc naprzeciw duchowi i literze ustawy, również niniejsze opracowanie prezentuje w sposób całościowy, zwarty, spójny oraz analitycznie pogłębiony podsumowanie działalności zarządu -w tym przypadku w roku 2020.

Ustawa nie określa szczegółowych wymogów zawartości raportu. Dyspozycja art. 30a ust. 2 u.s.p. wyznacza jedynie ogólne jej ramy. Organom wykonawczym samorządów pozostawiono więc szeroki margines swobody w kwestii selekcji i formy prezentowania informacji. Niniejszy *Raport...*, w tym jego struktura, dobór treści, sposób analizy danych oraz ich interpretacja, stanowią zatem w istocie autorski dokument Zarządu Powiatu Radomskiego. Warstwie merytorycznej opracowania starano się nadać przede wszystkim walor wszechstronności, transparentności, obiektywizmu, rzetelności, a także atrybut informacyjno-poznawczy (w kontekście prezentacji szerokiej panoramy zagadnień), zaś na poziomie formalnym – przymiot spójności, klarowności oraz przystępności wywodu.

Wobec bardzo szerokiego *spectrum* różnorodnych zagadnień, do których odnosi się niniejszy *Raport...*, wymóg uczynienia go przejrzystym i uporządkowanym nabiera szczególnego znaczenia. W tym celu za punkt odniesienia i wspólny mianownik dla sposobu przedstawiania większości informacji, danych i wskaźników przyjęto podział według komponentów polityki zrównoważonego rozwoju, czyli w świetle łądów: społecznego, gospodarczego, ekologicznego oraz instytucjonalnego. Założeniu temu podporządkowano wywód zawarty zwłaszcza w drugiej i trzeciej części niniejszego dokumentu. By wyrazistość

przekazu dodatkowo wzmocnić, dane w znakomitej większości prezentowane są w formie tabel, dzięki czemu wskaźniki stają się bardziej czytelne niż w opisowych omówieniach. Tych ostatnich, rzecz jasna, nie sposób zupełnie pominąć. Służą jako krótkie streszczenia najważniejszych faktów wynikających z często obszernych zestawień.

Na całościowy natomiast układ tegoż *Raportu...*, podobnie jak przed rokiem, składają się:

- **część 1** - zawierająca informacje ogólne w postaci podstawowych danych o powiecie radomskim jako jednostce terytorialno-samorządowej, czyli m.in. o jego położeniu, obszarze, ludności, gospodarce, strukturze organizacyjnej, finansach, stanie powiatowego mienia;
- **część 2** - obejmująca informacje o strategiach, programach i planach wdrażanych w 2020 r. przez Powiat Radomski, a także o realizacji przez zarząd uchwał rady. W tym kontekście rysuje się również obraz współpracy powiatu z innymi środowiskami, społecznościami samorządowymi czy organizacjami pozarządowymi;
- **część 3** - analityczna, prezentująca informacje oraz wskaźniki statystyczne (szczegółowe), obrazujące sytuację w tych obszarach życia publicznego, na które, zgodnie z ustawą, samorząd powiatowy, a w szczególności zarząd powiatu, ma wpływ. Są to m.in.: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wsparcie osób niepełnosprawnych, utrzymanie dróg publicznych, komunikacja i transport zbiorowy, ład architektoniczno-budowlany, przeciwdziałanie bezrobociu, ochrona środowiska naturalnego, porządek publiczny oraz bezpieczeństwo obywateli, kultura, sport i rekreacja;
- **zakończenie**, w którym - w oparciu o szczegółowe analizy i wnioski interpretujące dane zawarte w tabelach i wykresach prezentowanych w poprzednich częściach *Raportu...* - sformułowano konkluzje horyzontalne. Identyfikują one powiatowe obszary strategicznej interwencji, flagowe przedsięwzięcia inwestycyjne oraz kierunki działań, które zarząd powiatu przyjął za wyznaczniki polityki rozwojowej na najbliższe lata.

W *Raporcie...* brakuje odniesień do wskazanego w ustawie budżetu obywatelskiego. W powiecie radomskim formuła ta, wdrażana przez samorządy fakultatywnie, jak dotąd nie jest praktykowana.

Treść *Raportu...*, struktura zawartości, selekcja wskaźników oraz metoda ich analizy to efekt, jak już wspomniano, autorskiego podejścia i kierunkowych wyborów dokonanych przez zarząd powiatu. Przygotowanie dokumentu w przedkładanym kształcie nie byłoby jednak możliwe, gdyby nie cenne sugestie oraz wskazówki metodologiczne, których dostarcza literatura przedmiotu. Układ niniejszego *Raportu...* oraz jego treściowa zawartość stanowi w dużej mierze odzwierciedlenie rekomendacji przedstawionych w opracowaniu Związku Miast Polskich¹. Dedykowane jest ono wprawdzie gminom, ale dostosowania proponowanych zaleceń do specyfiki funkcjonowania powiatu można było dokonać bez trudu. Bardzo pomocną okazała się również podręcznikowa publikacja Fundacji

¹*Raport o stanie gminy - założenia* (opracowanie Związku Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.

im. Stefana Batorego². Wskazówki w niej zawarte stanowiły przede wszystkim cenną inspirację do przyjęcia w *Raporcie...* określonych założeń metodologicznych.

Uwzględniając te rekomendacje, opracowanie niniejszego dokumentu oparto m.in. na następujących przesłankach³:

- po pierwsze, niezawężanie prezentacji mierników wyłącznie do roku 2020; jeśli tylko było to możliwe, dokonywano zestawień wieloletnich lub porównań przynajmniej do roku 2019, co umożliwia ewaluację danych (np. w kategoriach: postęp-regres) oraz obserwację trendów (dynamiki zmian) występujących w danej dziedzinie;
- po drugie, odnoszenie wskaźników – w miarę dostępności analogicznych danych statystycznych – do średniej wojewódzkiej lub krajowej bądź też uwarunkowań innych powiatów, porównywalnych z radomskim pod względem liczby ludności czy obszaru;
- po trzecie, zestawianie nie tylko samych liczb i wskaźników, ale także interpretacja (omówienia) prezentowanych danych;
- po czwarte, eksponowanie tych mierników, które informują o efektach działania władz samorządowych wpływających na jakość życia mieszkańców, tzn. pokazują postęp lub regres w procesie zaspokajania społecznych potrzeb.

Źródłem informacji zawartych w niniejszym *Raporcie...* są przede wszystkim dane własne, zagregowane i przekazywane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu oraz powiatowe służby, inspekcje i straże. Przy dokonywaniu analiz porównawczych oraz prezentacji szerszego kontekstu wybranego zagadnienia niezwykle pomocne były także w szczególności informacje Głównego Urzędu Statystycznego lub Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Statystyki własne dotyczą najczęściej roku 2020. W przypadku danych publikowanych przez inne instytucje, w tym GUS, wskaźniki aktualne na koniec roku ubiegłego niejednokrotnie nie były jeszcze dostępne w czasie, gdy opracowywano niniejszy *Raport...* W tej sytuacji z konieczności posiłkowano się danymi z okresów nieco wcześniejszych, zwykle według stanu na 31 grudnia 2019 r.

² Dawid Sześciło, *Raport o stanie samorządu terytorialnego*, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.

³ Zob.: ibidem, s. 1-2.

CZĘŚĆ 1: POWIAT RADOMSKI – CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1.1. Pojęcia podstawowe

Wyjaśnienie znaczeń podstawowych pojęć, które powinno ułatwić lekturę niniejszego *Raportu...*, zawiera poniższe zestawienie (w kolejności: od terminów bardziej ogólnych do szczegółowych):

Tabela 1. Słownik pojęć

Termin	Wyjaśnienie
Powiat	Lokalna wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium ⁴
Samorządność terytorialna	Prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych, na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców ⁵ .
Samorząd	System służący reprezentowaniu wspólnotowych interesów mieszkańców i rozwiązywaniu ich własnych spraw. Samorząd, w tym powiatowy, obejmuje zatem: ▪ wspólnotę zainteresowanych obywateli; ▪ władze, które ci obywatele wybierają w celu rozwiązywania wspólnych spraw; ▪ majątek należący do wspólnoty; ▪ urzędy; ▪ wielorakie narzędzia, w tym instrumenty prawne, służące realizacji wspólnych celów⁶.
Samodzielność samorządu	Najważniejszymi atrybutami samodzielności samorządów są w szczególności: ▪ osobowość prawna, ▪ prawo własności i niezależne dysponowanie własnym majątkiem, ▪ prawo uchwalania własnego budżetu i dysponowania swymi środkami finansowymi, a także zaciągania pożyczek, kredytów, emisji obligacji itp., zgodnie z ustawą o finansach publicznych, ▪ własna administracja, ▪ prawo do ustalania sposobu realizacji zadań wynikających przede wszystkim z właściwej ustawy samorządowej, ▪ prawo do ustalania organizacji urzędu i innych własnych jednostek⁷.
Subsydiarność (pomocniczość)	Model polskiego samorządu oparty jest na trójstopniowym podziale struktur terytorialno-administracyjnych: gminy – powiaty – województwa. Zadania powiatu nie mogą jednak naruszać ani pokrywać się z zadaniami gmin, w tym tych, które leżą w granicach danego powiatu. W kontekście zadań wykonywanych przez gminy mają charakter uzupełniający i pomocniczy. O jakimkolwiek podporządkowaniu wójta starości nie może być mowy. Zasada pomocniczości odrzuca więc klasyczny układ hierarchiczny. Neguje bowiem zależność opartą na podporządkowaniu jednostki „niższej”, np. gminy, podmiotowi „wyższemu”, np. powiatowi czy województwu, co zrozumiałe, skoro ten „wyższy” ma być tylko pomocniczy (subsydiarny) wobec tej „niższej” ⁸ .
Rada powiatu	Organ władzy stanowiącej powiatu, powołany do tworzenia aktów prawa miejscowego (uchwał), obowiązujących na obszarze powiatu.
Zarząd powiatu	Organ władzy wykonawczej powiatu, powołany do wykonywania uchwał rady powiatu i zadań powiatu.
Jednostka organizacyjna powiatu	Struktura urzędowo-administracyjna utworzona przez radę, która pomaga zarządowi wykonywać zadania powiatu.

⁴ Art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz.U.2019 poz. 511 t.j.).

⁵ *Europejska Karta Samorządu Terytorialnego*, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., art. 3 ust 1, Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.

⁶ Zob.: J. Regulski, *Samorząd terytorialny*, [w:] *ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych*, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorządu.pdf, s. 9.

⁷ Ibidem, s. 10.

⁸ Ibidem, s. 11.

Termin	Wyjaśnienie
Starosta	Wybierany przez radę powiatu. Kieruje powiatem, reprezentuje go na zewnątrz, jest przewodniczącym zarządu powiatu oraz zwierzchnikiem pracowników starostwa, w tym sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, a także kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, powiatowych służb, inspekcji i straży.
Starostwo powiatowe	Jednostka pomocnicza powiatu (aparatus pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też osobowości prawnej.

Źródło: Opracowanie własne.

1.2. Organizacja powiatu radomskiego

Ustrój wewnętrzny powiatu radomskiego, w tym strukturę organizacyjną oraz tryb pracy jego organów: stanowiącego (rady) oraz wykonawczego (zarządu) określa Statut Powiatu Radomskiego. Zgodnie z zapisami § 1-2 tego dokumentu, powiat radomski stanowi lokalną wspólnotę samorządową osób zamieszkałych na jego terytorium, które obejmuje:

- 1) miasto Pionki;
- 2) miasta i gminy: Iłża, Skaryszew;
- 3) gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.

Organem wykonawczym powiatu radomskiego jest 5-osobowy zarząd, w którego skład wchodzi: przewodniczący – starosta, a także wicestarosta i trzech pozostałych członków. Od listopada 2018 r. (szósta kadencja władz samorządu) funkcję starosty radomskiego pełni Waldemar Trelka, wicestarosty – Roman Frąk, zaś pozostałymi członkami zarządu są: Zbigniew Dziubasik, Krzysztof Kozera oraz Ewa Tkaczyk (od 13 lipca 2020 r.). W pracach zarządu, z głosem doradczym, uczestniczą także: sekretarz powiatu – Rafał Czajkowski i skarbnik powiatu – Joanna Wotrorska.

Do zadań zarządu, w myśl § 84 ust. 3 Statutu Powiatu Radomskiego⁹, należy w szczególności:

Tabela 2. Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu

Zadania zarządu powiatu
• przygotowanie projektów uchwał rady,
• określenie sposobu wykonywania uchwał rady,
• realizacja uchwał podjętych przez radę,
• gospodarowanie mieniem powiatu,
• sporządzanie projektu uchwały budżetowej i jej zmian, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu powiatu i przekazywanie go, wraz z informacją o stanie mienia, do Regionalnej Izby Obrachunkowej,
• sporządzanie i przedstawianie radzie co roku do 31 maja raportu o stanie powiatu,
• wykonanie budżetu powiatu,
• zatrudnianie i zwalnianie kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych,
• udzielenie przewodniczącemu zarządu upoważnień do składania jednoosobowo oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności powiatu,
• prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej powiatu.

⁹Statut Powiatu Radomskiego, załącznik nr 1 do uchwały nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/res/serwisy/pliki/21543030?version=1.0>.

Zadania zarządu powiatu (cd.)
• zaciąganie zobowiązań do wysokości ustalonej przez radę,
• przedkładanie radzie sprawozdań z działalności finansowej powiatu,
• zaciąganie pożyczek i kredytów krótkoterminowych do maksymalnej wysokości ustalonej przez radę,
• emitowanie papierów wartościowych na podstawie upoważnienia udzielanego przez radę,
• przedkładanie wniosków o zwołanie sesji rady,
• udzielanie informacji radnym powiatu o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej gospodarczej oraz o wykorzystaniu środków budżetowych,
• wnoszenie i zbywanie udziałów i akcji według zasad określonych przez radę,
• zawarcie umowy o bankowej obsłudze budżetu z bankiem,
• wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu na podstawie przepisów szczególnych,
• opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
• uchwalanie regulaminu organizacyjnego starostwa powiatowego.

Zródło: Statut Powiatu Radomskiego.

Swoje zadania zarząd wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej. Istotą zespolenia jest skupienie pod jednym zwierzchnictwem całego aparatu administracyjnego i pomocniczego. Zwierzchnictwo nad administracją zespoloną sprawuje starosta. W powiecie radomskim składają się na nią:

- Starostwo Powiatowe w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, będący jednostką organizacyjną powiatu radomskiego,
- jednostki organizacyjne stanowiące aparat pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie jest starostwo. Jako jednostka pomocnicza powiatu (aparat pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też odrębnego bytu prawnego. Finansowane jest w formie jednostki budżetowej. Wspólnie z jednostkami organizacyjnymi powiatu wspiera zarząd powiatu w wykonywaniu jego zadań. Kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym jego pracowników, w tym wicestarosty, sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, jest starosta¹⁰.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania powiatu radomskiego w zakresie polityki rynku pracy. Nie posiada osobowości prawnej, a finansowany jest, podobnie jak starostwo, w formie jednostki budżetowej. Zwierzchnictwo nad PUP sprawuje starosta. Wojewoda natomiast pełni nadzór w zakresie realizacji założeń polityki rynku pracy.

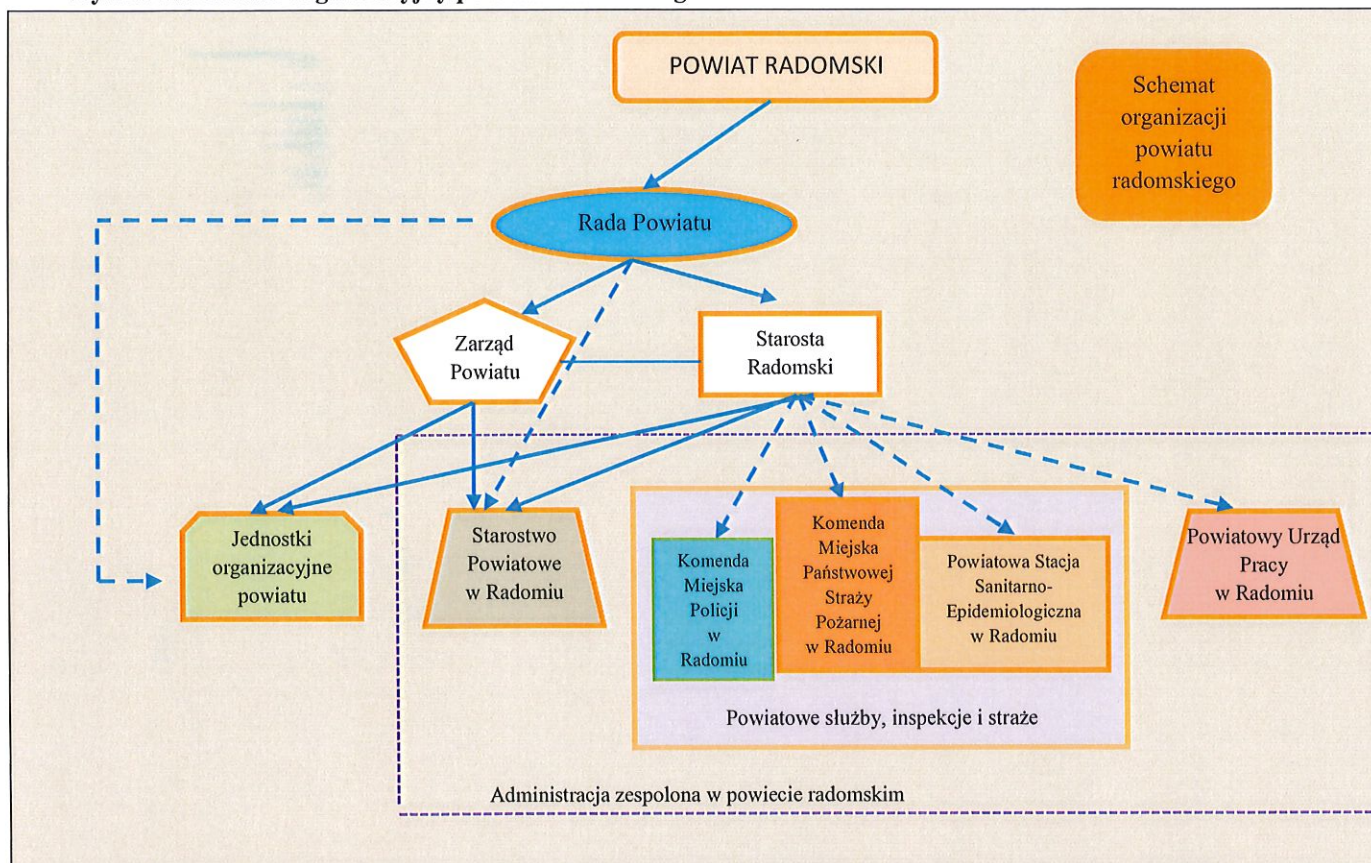
Powiatowe służby, inspekcje i straże w powiecie radomskim tworzą: Komenda Miejska Policji w Radomiu, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu. Funkcjonują one również jako jednostki organizacyjne, ale nie powiatu, lecz na podstawie odrębnych ustaw, i stanowią

¹⁰Encyklopedia Zarządzania, https://mfiles.pl/pl/index.php/Starostwo_powiatowe

aparatus pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, w tym przypadku komendantów miejskich: Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Są to organy administracji rządowej pozostające pod zwierzchnictwem starosty. Szczegółowy zakres zwierzchnictwa regulują ustawy dotyczące poszczególnych służb, inspekcji i straży. Zwierzchnictwo to nie wynika jednak z podległości służbowej kierowników służb, inspekcji i straży staroście, lecz z realizacji zadań starosty z ich pomocą.

Poniżej schemat organizacji powiatu radomskiego:

Wykres 1. Schemat organizacyjny powiatu radomskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Jednostki organizacyjne powiatu radomskiego, wspierające zarząd w wykonywaniu zadań powiatu, według stanu na 31 grudnia 2020 r. to:

Tabela 3. Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
3.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance
4.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
5.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance
7.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
9.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Iłży
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Pionkach

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
11.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Ilżeckiej w Chwałowicach
12.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Ilży
13.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pionkach
14.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach
15.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy
16.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach
17.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ilży
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pionkach
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomiu
20.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/006>.

W 2020 r. powiatowi przybyła nowa jednostka organizacyjna: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach. Ponadto 27 listopada 2020 r. Rada Powiatu przyjęła uchwałę w sprawie powołania samorządowej instytucji kultury pod nazwą Powiatowy Instytut Kultury (z siedzibą w Ilży) i nadania jej statutu. Ponieważ formalną datę utworzenia placówki określono na 1 stycznia 2021 r., PIK nie został jeszcze uwzględniony w powyższym zestawieniu. Do wykazu jednostek organizacyjnych włączony zostanie w raporcie za 2021 r.

1.3. Powiat radomski – informacje ogólne

1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka

Podstawowe informacje dotyczące położenia, obszaru, ludności oraz gospodarki powiatu radomskiego zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 4. Powiat radomski - położenie, obszar, ludność, gospodarka

Powiat radomski	
Położenie:	południowa część woj. mazowieckiego. Graniczy z siedmioma powiatami: szydłowieckim, przysuskim, białobrzeskim, kozienickim, zwoleńskim, lipskim oraz starachowickim (woj. świętokrzyskie). Usytuowany na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przecinające teren powiatu drogi krajowe nr: 7, 9 i 12 mają charakter tranzytowy. Dzięki nim powiat bezpośrednio włączony jest w „krwiociąg” komunikacyjny na poziomie ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym.
Obszar:	1 530 km ² . pod względem obszaru zajmuje 4. miejsce na Mazowszu, większymi terytorialnie jednostkami są tylko powiaty: ostrołęcki, plocki i siedlecki.
Ludność:	152.190 mieszkańców, w tym: 76.435 kobiet, 75.755 mężczyzn*; największym ośrodkiem jest miasto Pionki – 17.902 mieszkańców; miasto i gmina Skaryszew oraz Ilża: odpowiednio 14.821 i 14.571 mieszkańców. Wśród gmin wiejskich największą pod względem liczby ludności jest Jedlińsk (14.623 os.), a najmniejszą - Jastrzębia (7.016 os.)*.
Inne JST na terenie powiatu:	13 jednostek samorządu terytorialnego (gmin): miasto Pionki, miasto i gmina Ilża oraz Skaryszew, gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.
Gospodarka:	ma charakter rolniczy – w rolnictwie zatrudnionych jest 51,8% ogółu pracujących (dla porównania: w przemyśle – 21,1%, w usługach – 9,6%)*. Wiodące działy/gałęzie/branże (poza rolnictwem) pod względem liczby podmiotów w rejestrze REGON to: handel oraz usługi w zakresie naprawy pojazdów – 27,1%, budownictwo – 19,3%, przetwórstwo przemysłowe – 13,4% ogółu podmiotów.

*Źródło: GUS wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

** Źródło: GUS wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

*** Źródło: GUS wg stanu na 31 grudnia 2019 r.

**** Źródło: GUS wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

Poniżej - mapa powiatu radomskiego z granicami gmin:

1.3.2. Finanse powiatu¹¹

a) budżet powiatu

Informacje o finansach powiatu według stanu na koniec 2020 r. prezentują następujące podstawowe wskaźniki ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 5. Budżet powiatu - plan i wykonanie w 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Plan (w zł)			
1.	Dochody ogółem budżetu	159.060.068,00	Plan w uchwale budżetowej na 2020 r., przyjętej 20.12.2019 r.
2.	Dochody własne	46.741.498,00	j.w.
3.	Wydatki ogółem budżetu	168.813.383,04	j.w.
4.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	41.866.597,20	j.w.
5.	Deficyt budżetowy	- 9.753.315,04	j.w.
6.	Kredyt bankowy	7.500.000,00	j.w.
7.	Dochody ogółem budżetu	181.981.902,51	Plan po zmianach na 31.12.2020 r..
8.	Dochody własne	46.854.686,55	j.w.
9.	Wydatki ogółem budżetu	188.759.366,28	j.w.
10.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	53.629.057,02	j.w.
11.	Deficyt budżetowy	- 6.777.463,77	j.w.
12.	Kredyty	0,00	j.w.

¹¹Szczegółowe informacje o stanie finansów powiatu zawiera: *Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2020 rok*, stanowiące załącznik do uchwały nr 517/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2020 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-2021-przyp.red>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Wykonanie na 31 grudnia 2020 r.(w zł/%)			
1.	Dochody ogółem budżetu	216.019.764,20	135,8% planowanych w budżecie przyjętym 20.12.2019 r.; 118,7% planowanych na 31.12.2020 r.
2.	Dochody własne budżetu	51.565.848,09	110,3% planowanych w budżecie przyjętym 20.12.2019 r.; 110,1 % planowanych na 31.12.2020 r.
3.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	23,9	-
4.	Dochody budżetu powiatu z tytułu udziału w podatku PIT i CIT	29.117.644,81	-
5.	Udział dochodów z podatku PIT i CIT w dochodach ogółem budżetu oraz w dochodach własnych	13,5	-
		56,5	
6.	Wydatki ogółem budżetu	170.911.037,74	101,2% planowanych w budżecie przyjętym 20.12.2019 r.; 90,5% planowanych na 31.12.2020 r.
7.	Wydatki majątkowe w wydatkach ogółem	44.897.612,77	107,2% planowanych w budżecie przyjętym 20.12.2019r.; 83,7% planowanych na 31.12.2020 r. Relatywnie niższy poziom faktycznej realizacji wydatków majątkowych w stosunku do planowanych to wynik głównie niewykonania w pełnym zakresie zadań związanych z modernizacją dróg powiatowych. Przyczynami były m.in. przedłużające się procedury formalne i opóźnienia w opracowaniu dokumentacji projektowych.
8.	Nadwyżka budżetowa	45.108.726,46	Nadwyżka budżetowa: różnica wykonania dochodów i wydatków na 31.12. 2020 r.
9.	Kredyty	0,00	
10.	Nadwyżka budżetowa oraz nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym – wynik budżetu na 31.12.2020 r.	72.380.193,50	Nadwyżka = (dochody + przychody) - (wydatki + rozchody).
11.	Wynik operacyjny	38.116.062,96	Nadwyżka operacyjna = dochody bieżące – wydatki bieżące
12.	Zadłużenie ogółem	12.400.000	5,7% dochodów ogółem - poziom bezpieczny
13.	Środki zewnętrzne pozyskane spoza budżetu powiatu*	52.935.316,57*	-

*Tu: środki zewnętrzne, tzn.: środki unijne; środki samorządu województwa i pozostałych jednostek wliczanych do sektora finansów publicznych; dotacje oraz pomoc finansowa z gmin na zadania inwestycyjne i bieżące, które powiat pozyskał nie obligatoryjnie, np. w oparciu o dyspozycje i algorytmy ustawowe, lecz fakultatywnie, w wyniku własnej aktywności: składając wnioski o przyznanie (przekazanie) środków pomocowych, konkurując o nie z innymi podmiotami i skutecznie aplikując o finansowe wsparcie, np. w drodze konkursów – przyp. red.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Informacje o finansach powiatu, ujęte w formie analizy strukturalno-porównawczej, zamieszczone zostały w trzeciej części *Raportu...* (zob.: pkt 3.4.1.).

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

b) wieloletnia prognoza finansowa (WPF)

Zgodnie z czasową cezurą, którą dla niniejszego *Raportu*...wyznacza koniec 2020 r., prezentowane w poniższej tabeli wskaźniki oparto na wybranych założeniach WPF wynikających z uchwały nr 281/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu przyjętej 28 grudnia 2020 r. W świetle zawartych w niej prognoz kształt powiatowego budżetu rysuje się następująco (okres prognozowania wartości poszczególnych wskaźników wynika z ustawy o finansach publicznych):

Tabela 6. Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2020 r.

Wskaźnik	Rok				
	2021	2022	2023	2024	2025
	(w zł)				
Dochody ogółem	163.014.516,93	162.885.744,00	166.638.416,25	170.763.069,00	175.032.146,00
Wydatki ogółem	174.053.973,93	158.443.484,00	163.071.156,25	170.445.809,00	174.514.846,00
Wydatki majątkowe	37.798.442,43	13.924.400,00	5.482.700,00	982.700,00	482.700,00
Wydatki na obsługę długu	310.000,00	284.375,00	156.250,00	50.000,00	25.000,00
Wynik budżetu	- 11.039.457,00	4.442.260,00	3.567.260,00	317.260,00	517.300,00
Kredyty	4.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nadwyżka operacyjna (różnica między doch.bież.a wyd. bież.)	23.686.375,40	18.366.660,00	9.049.960,00	1.299.960,00	1.000.000,00
Kwota długu	11.375.000,00	6.250.000,00	2.000.000,00	1.000.000,00	0,00

Źródło: uchwała nr 281/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

1.4. Majątek powiatu

Dane o zasobie mienia powiatu radomskiego oraz spadku/wzroście jego wartości inwentarzowej według stanu na 31 grudnia 2020 r. zawierają dwa poniższe zestawienia:

Tabela 7. Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2020 r.

Dysponent mienia powiatu radomskiego	Starostwo Powiatowe w Radomiu	Jednostki organizacyjne powiatu
Nieruchomości	I 1. grunty zabudowane budynkami, budowlami, urządzeniami siedziby Starostwa Powiatowego, SPZZOZ Szpitala w Ilży, SPZZOZ w Pionkach; 2. teren położony w Jedlance gmina Jedlińsk, w Pionkach przy ul. Marii Garszwo (grunt niezabudowany); 3. grunt zabudowany będący w zasobie powiatu (działka nr 929/1)położona w Ilży, ul. Jakubowskiego; 4. grunty położone w Pionkach przy ul. Harcerskiej (garaże). Łącznie 68 działek o pow. 14,3917 ha. II Grunty pod drogami powiatowymi: ➤ 5584 działek o pow. 503,2185 ha.	Grunty wraz z budynkami, budowlami i urządzeniami: 1. DPS w Jedlance, Wierzbicy i Krzyżanowicach; 2. CKZiU w Chwałowicach i Pionkach, 3. Zespołu Szkół w Pionkach, 4. ZSP w Ilży, 5. LO w Pionkach i Ilży, 6. SOSW w Chwałowicach, 7. PUP w Radomiu i Filii w Pionkach, 8. PZDP w Radomiu; Łącznie 38 działek o pow. 90,7838 ha.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Wartość inwentarzowa mienia (w zł)	grunty stanowiące własność	202.506.534,28	1.718.281,31
	grunty w wieczystym użytkowaniu	260.530,00	27.566,32
	budowle, budynki i urządzenia stanowiące własność	37.926.860,92	66.731.645,18
	nakłady na budowę i przebudowę dróg	-	296.890.017,80
	Razem:	240.693.925,20	365.367.510,61
Razem wartość inwentarzowa mienia powiatu w 2020 r. (w zł):		606.061.435,81	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 8. Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2020 r.

Wzrost/spadek wartości inwentarz. mienia powiatu W 2020 roku	Wzrost wartości majątku powiatu na skutek: 1. przejęcia na mocy decyzji własnościowych gruntów zajmowanych pod rozbudowę dróg powiatowych - uwłaszczenia na łączną pow. 21,4921 ha (123 działki); 2. przyjęcia do zasobu części nieruchomości o powierzchni 0,4277 ha (udział do ½ części w działce Nr 929/1) położonej w Ilży.	+ 8.435.492,00
	Wzrost wartości majątku powiatu na skutek: 1. przeprowadzonych prac remontowych, modernizacyjnych obiektów i urządzeń będących w dyspozycji Starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu; 2. przyjęcia do zasobu PR budynków, budowli i urządzeń usytuowanych na nieruchomości położonej w Ilży przy ul. Jakubowskiego 5 (działka 929/1), zgodnie z uchwałą Zarządu Powiatu nr 375/2020 z dn. 31.08.2020 r.; 3. budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych.	+ 34.399.627,39
	Zmniejszenie wartości majątku na skutek: 1. przekazania gm. Jedlińsk, Zakrzew, Skaryszew, Ilża, zgodnie z uchwałami Rady Powiatu w sprawie pozbawienia kategorii dróg powiatowych, gruntów wchodzących w skład pasów drogowych dróg o numerach: 3506W dług. 2,8383 km w gm. Zakrzew i Jedlińsk; 3535W dług. 4,114 km w gm. Skaryszew i Kowala; 3552W dług. 4,533 km w gm. Ilża; 4008W dług. 0,587 km w gm. Wolanów; 2. likwidacji (rozbiórki) budynku SPZZOZ w Pionkach, pełniącego funkcje serologii, statystyki medycznej z częścią magazynowo-warsztatową; 3. zdjęcia ze stanu inwentarzowego DPS w Wierzbicy instalacji wodnej i parowej wskutek jej likwidacji ze względu na zużycie i technolog. wyeksploatowanie; 4. przekazania części majątku będącego w dyspozycji ZSP w Ilży do zasobu majątku powiatu, zgodnie z decyzją Zarządu Powiatu z dnia 30 czerwca 2020 roku w sprawie wygaszenia prawa trwałego współzarządu ustanowionego na rzecz tej jednostki oraz uchwałą nr 375/2020 Zarządu Powiatu z dnia 21 sierpnia 2020 r..	- 8.843.040,33
	Wzrost per saldo wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2020 r. (w zł)	33.992.079,06

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU

2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego

Rozwój zrównoważony w wymiarze lokalnym (rozwój lokalny) to *prowadzenie działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki terytorialnej, z wykorzystaniem jej zasobów oraz uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i równocześnie przy ich udziale*¹². Według nieco innej definicji rozwój lokalny to *zharmonizowane i systematyczne działanie, prowadzone w społeczności lokalnej, z udziałem zainteresowanych, którego rezultaty służą zaspokajaniu potrzeb społecznych miejscowej ludności i przyczyniają się do ogólnego postępu; przy czym pod pojęciem „lokalny” rozumie się przestrzeń historyczną, ekonomiczną, społeczną, ekologiczną, kulturową i symboliczną, posiadającą własną dynamikę*¹³.

W powiecie radomskim planowy charakter rozwojowi lokalnemu nadaje polityka zrównoważonego rozwoju, którą określić można jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu, jego spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali lokalnej¹⁴. Filarami polityki zrównoważonego rozwoju są tzw. łady: zintegrowany, będący wizją pozytywnego stanu docelowego zmian rozwojowych, łączący w harmonijny sposób łady składowe, tzn.: społeczny, ekonomiczny, środowiskowy oraz instytucjonalny.

Formalny kształt polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego tworzą strategie i programy. Opracowywanie ich, zgodnie z art. 32 ust. 2 pkt 2a ustawy o samorządzie powiatowym, należy do zadań zarządu powiatu. Wśród tych dokumentów planistycznych wyjątkowy status i pozycję posiada:

- ❖ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r., przyjęta uchwałą nr 192/XIX/2008 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 maja 2008 r.

Po pierwsze, egzemplifikując ład zintegrowany, jako jedyna ujmuje całokształt zagadnień rozwojowych, w dodatku z uwzględnieniem perspektywy 12 lat. Po drugie, dokument ten stanowi zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być z nią zgodne. Jak nietrudno zauważyć 2020 był ostatnim rokiem obowiązywania dotychczasowej strategii. Kolejny tego typu dokument – z perspektywą do 2030 r. – powinien zostać opracowany, a następnie przyjęty przez Radę Powiatu na przełomie 2021 i 2022 r.

W 2020 r., oprócz strategii zrównoważonego rozwoju, Powiat Radomski wdrażał 13 innych programów, strategii oraz planów. Wykaz ich prezentuje poniższe zestawienie:

¹² A. Sztando, *Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego* [w:] *Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010, s. 189.

¹³ A. Łuczyszyn, *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, CedeWu Sp. z o.o., Warszawa 2013, s. 63.

¹⁴ Zob.: art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity), Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020. z późn. zm.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Tabela 9. Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2020 r.

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Nazwa strategii / programu	Jednostka wdrażająca	Liczba strategii/ programów
zintegrowany	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r., przyjęta uchwałą nr 192/XIX/2008 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 maja 2008 r.	Powiat Radomski	1
społeczny	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024, przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	10
	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, przyjęty uchwałą nr 269/XXX/2017 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 grudnia 2017 r.	PCPR	
	Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024, przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	PCPR	
	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2016-2020, przyjęty uchwałą nr 106/XIII/2016 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2016 r.	PCPR	
	Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023, przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 31 stycznia 2020 r.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecz. Starostwa	
	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 roku.		
	Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021, przyjęty uchwałą nr 175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 roku.		
	Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z 28 października 2019 r.		
	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 124/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

instytucjonalny	Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r., przyjęty uchwałą nr 153/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.	PCPR, wydziały: Promocji i Rozwoju Powiatu; Organizacji i Nadzoru Starostwa	1
ekologiczny	Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) przyjęty uchwałą nr 41/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Wydz. Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, Starostwa	1
gospodarczy	Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r.	Wydział Komunikacji Starostwa	1
Razem powiatowych strategii, programów i planów rozwoju:			14

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju

2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r.¹⁵

Misja strategii wskazuje na konieczność dążenia do pewnego stanu idealnego, w którym Powiat Radomski jawi się jako „obszar zrównoważonego rozwoju, zapewniający stałą poprawę jakości życia mieszkańców, chroniący zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wspierający dalszy rozwój funkcji osadniczej, gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej”.

Cele strategiczne (nr 1 i 2) oraz powiązane z nimi **cele operacyjne** (nr 1.1.-1.5. oraz 2.1.-2.6.) to:

1. wzrost konkurencyjności gospodarki, zatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców;
 - 1.1. likwidacja niedoborów w sferze infrastruktury technicznej oraz ochrona środowiska przyrodniczego;
 - 1.2. poprawa efektywności i specjalizacja sektora rolnego;
 - 1.3. rozwój aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
 - 1.4. rozwój infrastruktury turystycznej;
 - 1.5. promocja walorów i zasobów oraz rozwój współpracy międzynarodowej powiatu;
2. rozwój usług społecznych oraz tworzenie społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego;
 - 2.1. podniesienie poziomu wykształcenia, wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców;
 - 2.2. poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz opieki społecznej;
 - 2.3. poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 2.4. wspieranie działań na rzecz integracji i aktywizacji prospołecznej mieszkańców;

¹⁵ <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>.

2.5. edukacja ekologiczna i promocja proekologicznego stylu życia mieszkańców;

2.6. upowszechnienie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Poszczególnym celom operacyjnym strategia przyporządkowuje **kierunki działań realizacyjnych**. W 2020 r. działania powiatu, wpisujące się w strategię, koncentrowały się na następujących obszarach i polegały m.in. na:

- w zakresie likwidacji niedoborów w sferze infrastruktury technicznej oraz ochrony środowiska przyrodniczego (polityka zrównoważonego rozwoju w dziedzinie ładu gospodarczego i ekologicznego):
 - modernizacji dróg powiatowych wraz z budową urządzeń zapewniających wzrost bezpieczeństwa ruchu pieszych, rowerzystów i samochodów;
 - współpracy z gminami w zakresie poprawy standardu gminnego układu drogowego;
 - wspieraniu ograniczania ilości odprowadzonych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, wody i gleby;
 - wspieraniu ochrony cennych przyrodniczo obszarów przed zabudową i degradacją, poprawa retencji wód, zalesianie przestrzeni rolniczo nieprzydatnych;
- w zakresie poprawy efektywności i specjalizacji sektora rolnego (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu gospodarczego):
 - wspieraniu rozwoju systemu szkoleń i doszkalania ogólnego i zawodowego rolników w zakresie upowszechniania postępu organizacyjnego, technicznego i biologicznego w gospodarstwach rolnych (wzrost jakości produkcji rolniczej);
 - upowszechnianiu i wspieraniu stosowania metod rolnictwa ekologicznego (rozwoju produkcji żywności ekologicznej);
- rozwoju aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (polityka zrównoważonego rozwoju w sferze ładu społecznego i gospodarczego):
 - wsparciu publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy - szkolenia i doskonalenia zawodowe pracowników służb zatrudnienia, wyposażenie w odpowiednie narzędzia i systemy informatyczne;
 - rozwój i doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz instrumentów aktywizacji zawodowej;
 - promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia;
 - aktywizacji zawodowej kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
- w zakresie podniesienia poziomu wykształcenia, wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
 - podnoszeniu jakości kształcenia w szkołach i placówkach oświatowych – doskonalenie kadr nauczycielskich, komputeryzacja i wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt, wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół, itd.;
 - dostosowaniu bazy edukacyjnej i sportowej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych, rozwój sportu szkolnego;
 - wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży - zajęcia wyrównawcze, stypendia;
 - rozwoju nauczania języków obcych i zajęć pozalekcyjnych;
 - korelowaniu kierunków kształcenia i nauczania praktycznego w szkołach ponadgimnazjalnych z potrzebami lokalnego rynku pracy;

- w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców oraz pomocy społecznej (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
- poprawie dostępności i jakości świadczonych usług medycznych –modernizacja szpitali, zakup sprzętu medycznego;
 - likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych;
 - wspieraniu rozwoju rodzinnych form opieki;
 - poprawie standardu funkcjonowania (modernizacja) domów pomocy społecznej;
 - aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych – wspieranie warsztatów terapii zajęciowej.

Wymierne efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. - m.in. w oparciu o prezentację wielkości najważniejszych wskaźników, ich porównania oraz zestawienia (w podziale na poszczególne łady polityki zrównoważonego rozwoju) - omówione zostały szczegółowo w części 3 tegoż *Raportu*...

2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024¹⁶

Cele programu to:

1. poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
2. zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji,
3. zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
4. zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych,
5. przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- dofinansowywanie: turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych) w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, a także udział powiatu w programach celowych PFRON: „Aktywny Samorząd”, „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” (dotyczy celu 1);
- dofinansowywanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach, finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej (WTZ) działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski oraz wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział w programie „Zajęcia Klubowe w WTZ” (dotyczy celu 2);
- wspieranie podejmowania działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej, wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w stażach, pomoc osobom z niepełnosprawnościami w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (w ramach Modułu II programu „Aktywny Samorząd”) oraz wsparcie dla aktywnych zawodowo osób niepełnosprawnych w opiece nad osobami zależnymi (w ramach Modułu I programu „Aktywny Samorząd”) (dotyczy celu 3);

¹⁶<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie organizowania aktywności społecznej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Podnoszenie kompetencji społecznych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, opiekunów w innym środowisku niż miejsce zamieszkania. (dotyczy celu 4).
- współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych poprzez prowadzone przez pracowników PCPR na rzecz zainteresowanych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień, pomoc w przywróceniu im bardziej aktywnego i samodzielnego życia oraz poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie. (dotyczy celu 5);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. (i porównanie z rokiem 2019) to m.in.:

- ❖ dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – 163.341 zł dla 125 beneficjentów;
 - w 2019 r. odpowiednio: 263.572 zł dla 218 osób;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny 20.108 zł. dla 14 osób,
 - w 2019 r. odpowiednio: 15.192 zł dla 16 osób;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny – 994.284 zł dla 529 osób;
 - w 2019 r. odpowiednio: 772.939 zł dla 585 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się – 310.542 zł dla 51 beneficjentów;
 - w 2019 r. odpowiednio: 159.962 zł dla 46 osób;
- ❖ środki pomocowe pozyskane z PFRON na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w kwocie 482.136 zł dla 69 beneficjentów;
 - w 2019 r.: kwota 433.729 zł dla 94 osób;
- ❖ dofinansowanie z PFRON na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w kwocie 226.393 zł dla 77 beneficjentów;
 - w 2019 r.: kwota 174.781 zł dla 67 osób;
- ❖ dofinansowanie projektu pn. obszar „D” - likwidacja bariery transportowej poprzez zakup dwóch autobusów dla Gminy Pionki i Gminy Jastrzębia ze środków PFRON w łącznej kwocie - 434.939 zł; obszar „F” – przeciwdziałanie degradacji infrastruktury - doposażono i zmodernizowano 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pionkach, Jedlance Starej i Młodocinie Większym na łączną kwotę – 216.239 zł;
 - w 2019 r. dofinansowanie projektu pn. obszar „B” „Dostawa i montaż dźwigu wraz z konstrukcją przeszkloną przy budynku Starostwa Powiatowego w Radomiu, przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych” - 85.291,46 zł; oraz dofinansowanie obszaru „D” likwidacji barier transportowych (w DPS w Wierzbica) ze środków PFRON – kwota 80.000 zł;
- ❖ dofinansowanie imprez sportowych, kultur. itp. – 21.750 zł (w 2019 r. – 63.786 zł);
- ❖ liczba uczestników imprez sportowych, kultur. itp. – 213 os. (w 2019 r. – 837 os.);
- ❖ dofinansowanie kosztów uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 2.241.466 zł (w 2019 r. – 1.849.628 zł);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania uczestnictwa w WTZ (łącznie) - 130 os. (w 2019 r. – 129 os.);

- ❖ dofinansowanie programu pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ –16.200 zł (w 2019 r. - 9.600 zł.);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania Zajęć Klubowych w WTZ - 3 os. (w 2019 r - 2 os.);
- ❖ finansowe wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej bądź też wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – 40.000 zł dla jednego beneficjenta (w 2019 r. - 40.000 zł dla dwóch beneficjentów).
- ❖ dofinansowanie programu pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - 138.457 zł.- 20 asystentów, którzy świadczyli usługi asystenckie 23 osobom niepełnosprawnym.

2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020¹⁷

Cele szczegółowe programu to:

1. promowanie i rozwój pieczy zastępczej, w szczególności rodzinnej jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych;
2. rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej;
3. wsparcie dla wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
4. zwiększenie szans na powrót dzieci do środowiska rodzinnego;
5. doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji osób realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2020 r. to:

- przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne: wyposażanie wszystkich ośrodków pomocy społecznej z powiatu radomskiego w materiały informacyjne promujące rodzicielstwo zastępcze, tj. plakaty, ulotki itp., celem rozpowszechnienia w gminach; publikowanie przedmiotowych informacji w prasie oraz na stronach internetowych Starostwa Powiatowego i BIP PCPR; organizacja festynu rodzinnego w Królewskich Źródłach promującego pieczę zastępczą (dotyczy celu 1);
- zapewnienie dzieciom możliwości funkcjonowania w rodzinach zastępczych, właściwie przygotowanych do opieki nad wychowankami w różnym wieku i o różnych potrzebach, stwarzających im optymalne warunki rozwoju przy zaistnieniu trwałej lub przejściowej przeszkody w sprawowaniu władzy rodzicielskiej przez rodziców biologicznych; kompleksowo działający system wsparcia zapewniający zróżnicowane formy pomocy osobom podejmującym się trudnej życiowo roli opiekuna zastępczego (dotyczy celu 2);
- przygotowanie młodych ludzi – podopiecznych rodzin zastępczych do samodzielnego odpowiedzialnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym. Odpowiednie zmotywowanie ich do wykorzystywania swoich mocnych stron, tak aby byli gotowi na budowanie swojej niezależności oraz kształtowanie pozytywnego obrazu siebie samego (dotyczy celu 3);

¹⁷<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/14925469>.

- pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie biologicznej; motywowanie jej do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do naturalnego środowiska przy współpracy różnych służb; współpraca z sądami i ich organami pomocniczymi, gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi, ośrodkami pomocy społecznej, a szczególnie asystentami rodzin, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami; działania profilaktyczne mające na celu m. in. wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży realizowane w formie grupy wsparcia we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” (dotyczy celu 4);
- podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów dziecka i rodziny m.in. poprzez seminaria i konferencje, stwarzające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współdziałania, realizacji różnych działań w partnerstwie, poszerzenie współpracy o nowe obszary; organizacja zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, z udziałem przedstawicieli sądu, ośrodków pomocy społecznej, szkół, ośrodków adopcyjnych i innych instytucji w celu wymiany doświadczeń, omówienia zasad współpracy, wspólnej realizacji różnorodnych działań (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. (i porównanie z rokiem 2019) to m.in.:

- ❖ liczba nowo powstałych rodzin zastępczych – 10 (w 2019 r. – 7);
- ❖ liczba dzieci umieszczonych w nowo powstałych rodzinach – 23 (w 2019 r. – 13);
- ❖ liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wspieraj. rodziny – 7 (2019 r. - 6);
- ❖ liczba rodzin zastępczych będących pod opieką koordynatorów – 91 (w 2019 r. - 71);
- ❖ liczba dzieci w pieczy zastępczej pod opieką koordynatorów – 139 (w 2019 r. – 104);
- ❖ kwota miesięcznych świadczeń społecznych wypłacona rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich podopiecznych - 1.652.207,90 zł. (w 2019 r. – 1.646.359,26 zł)
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili pieczy zastępczą, będących pod opieką pracowników socjalnych – 33 w 2019 r. - 39);
- ❖ kwota świadczeń dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie się i usamodzielnienie –160.396,39 zł (w 2019 r. – 172.146,05zł);
- ❖ kwota świadczeń dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie się i usamodzielnienie – 29.399,- zł (w 2019 r. – 64.999,97zł);
- ❖ liczba porad i konsultacji udzielonych w ramach prac zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka – 233 (w 2019 r. – 228);
- ❖ liczba zespołów interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej – 13 (w 2019 r. – 10)
- ❖ liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą i powróciły do domu rodzinnego – 4 (w 2019 r. – 5);
- ❖ liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy PCPR – 22 (w 2019 r. – 21);
- ❖ liczba przeszkolonych pracowników PCPR – 19 (w 2019 r. – 20).

2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024¹⁸

Cele strategiczne to:

1. zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku;
2. zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej;
3. wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - aktywizacja i integracja;
4. rozwój kapitału społecznego i ludzkiego;

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2020 r. to:

- promowanie modelu zdrowej, prawidłowo funkcjonującej rodziny, tworzenie lokalnych programów służących działaniom profilaktycznym, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, aktywnej komunikacji w rodzinie, rozwiązywania problemów itp., integracja rodzin ze społecznością lokalną (imprezy integracyjne, pikniki rodzinne i inne), rozpowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i dostępnych formach wsparcia, rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia (poradnictwo, terapia, grupy wsparcia), współpraca z asystentami rodziny, rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, poprawa systemu współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny, działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień, ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy, podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy, realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, rozwój współpracy z instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy /policja, zespoły interdyscyplinarne, placówki służby zdrowia, oświaty itp.); (dotyczy celu 1);
- kreowanie warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej: promocja, pozyskiwanie kandydatów, szkolenie, organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych, w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne, szkolenia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, grupa wsparcia i inne, wsparcie wychowanków pieczy zastępczej /poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, grupa wsparcia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i inne formy pomocy/, zapewnienie zgodnego z obowiązującym stanem prawnym standardu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przygotowywanie i realizacja programów, projektów nakierowanych na wspieranie rodzin zastępczych i podopiecznych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wspieranie procesu wchodzenia w dorosłość, dostosowane do potrzeb usamodzielniających się podopiecznych, w tym finansowe wsparcie, specjalistyczna pomoc i poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanie szkoleń przygotowujących do rozpoczęcia

¹⁸<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

samodzielnego życia poza pieczę, wzmacniających i rozwijających kompetencje społeczne, zawodowych itp., pozyskiwanie środków zewnętrznych, także funduszy UE na działania wspierające i aktywizujące (dotyczy celu 2);

- rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach, przysługujących formach wsparcia, zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej, stosownie do potrzeb i stanu zdrowia osób wymagających całodobowej opieki oraz w ośrodkach wsparcia dziennego, podtrzymanie wymaganego standardu usług w funkcjonujących na terenie powiatu jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, realizacja działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, rozpowszechnianie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, dostępnych formach wsparcia, działania mające na celu podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności oraz integrujące osoby niepełnosprawne ze środowiskiem, wspieranie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, rozwój doradztwa i poradnictwa specjalistycznego, likwidowanie barier funkcjonalnych, działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez realizację projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (dotyczy celu 3);
- profesjonalizacja kadr pomocy społecznej - systematyczne podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, pozyskiwanie nowej kadry specjalistycznej, projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań - podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz mieszkańców powiatu radomskiego, zapobieganie wypaleniu zawodowemu, rozszerzenie oferty wsparcia realizowanego przez jednostki już funkcjonujące, działania na rzecz podniesienia jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, wdrażanie nowych rozwiązań natury organizacyjnej, instrumentów oraz narzędzi pracy, tworzenie nowych jednostek wsparcia - stosownie do występujących potrzeb i posiadanych zasobów, zapewnienie mieszkańcom powiatu radomskiego szerszego dostępu do informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy oraz oferowanych form wsparcia, tworzenie sieci wymiany informacji oraz lokalnych partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, ścisła współpraca z organizacjami pożytku publicznego, koordynacja oraz realizacja wspólnych działań, propagowanie nowych form współdziałania w kolejnych obszarach pomocy społecznej, zlecanie zadań na podstawie obowiązujących przepisów, wspólne seminaria, konferencje, szkolenia, zespoły dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współpracy, efektywniejszego udzielania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, promocja i wspieranie aktywności innych jednostek działających na rzecz beneficjentów pomocy społecznej (dotyczy celu 4);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. (i porównanie z rokiem 2019) to m.in.:

- ❖ liczba osób korzystających z grupy wsparcia - 15 (w 2019 r. - 12);
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i udzielonych na nich porad i konsultacji – 233 (w 2019 r. - 228);
- ❖ liczba udzielonych porad psychologa - 36 (w 2019 r. - 28);
- ❖ liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego – 21 (w 2019 r. - 20);
- ❖ liczba rodzin zastępczych ogółem – 99 (w 2019 r. – 98);
- ❖ liczba podopiecznych rodzin zastępczych – 158 (w 2019 r. 154);

- ❖ liczba rodzin zastępczych zawodowych, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych – 8 (2019 r. 10);
- ❖ liczba rodzinnych domów dziecka, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych 1 (2019 r. – 0)
- ❖ liczba osób korzystających z placówki opiekuńczo-wychowawczej (Caritas) – 47 (w 2019 r. - 50);
- ❖ liczba osób korzystających z domów pomocy społecznej – 426 (w 2019 r.- 428), szczegółowe dane dot. poszczególnych DPS w tabeli nr 26;
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy opuścili pieczę zastępczą i instytucjonalną – 33 (w 2019 r. - 39);
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy pozostali w rodzinie zastępczej – 32 (w 2019 r. - 31);
- ❖ liczba szkoleń i przeszkolonych pracowników PCPR – odpowiednio 22 i 19 (w 2019 r. – 21 i 20).

2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2016-2020¹⁹

Cele programu to:

1. diagnozowanie, monitorowanie rozmiarów przemocy domowej w powiecie radomskim oraz analizowanie form i efektów udzielonego wsparcia;
2. rozwój działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
3. ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie;
4. podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy;
5. korekcyjno-edukacyjne wpływanie na pozytywną zmianę zachowań i postaw przez sprawców przemocy domowej;
6. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2020 r. to:

- gromadzenie przez PCPR informacji dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach powiatu radomskiego głównie w oparciu o procedurę tzw. Niebieskiej Karty, a także dane uzyskane od instytucji działających w środowisku lokalnym, gdzie osoby pokrzywdzone najczęściej zgłaszają wystąpienie problemu przemocy (posterunki policji, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych i inne). Z przekazywanych informacji wynika, że nasilenie przemocy w rodzinie nadal jest poważnym problemem społecznym, nie wykazującym tendencji spadkowej; (dotyczy celu 1);
- profilaktyka mająca na celu m.in. wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą: na zlecenie powiatu radomskiego Parafia Rzymskokatolicka św. Stanisława Bpa Męczennika. w Wierzbicy prowadzi świetlicę środowiskową „Betania” dla dzieci i młodzieży

¹⁹<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858686>.

z terenu gm. Wierzbica i gmin ościennych; organizacja grupy wsparcia we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”; umożliwienie korzystania ze specjalistycznych porad i wsparcia psychologa w zakresie psychologii kryzysu i interwencji kryzysowej(dotyczy celu 2);

- organizacja bezpłatnego poradnictwa psychologicznego dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej; udział 3 pracowników PCPR (w charakterze członków) w pracach zespołów interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej w: Ilży, Skaryszewie i Goździe (dotyczy celu 3);
- pomoc ludziom w zrozumieniu, czym jest przemoc i jak się przed nią bronić - edukacja społeczności lokalnej m.in. poprzez opracowanie i udostępnienie broszur oraz ulotek informacyjnych dotyczących tego problemu społecznego oraz dostępnych form wsparcia, poradnictwa, pomocy w sytuacji kryzysowej; organizacja, z myślą o dzieciach i ich opiekunach, festynów rodzinnych, wycieczek, spotkań itp., mających celu wzmocnienie więzi rodzinnych, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy (dotyczy celu 4);
- we współpracy z Mazowieckim Stowarzyszeniem Terapii i Readaptacji Społecznej MASTERS w Radomiu, podjęto starania na rzecz realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Niestety, z uwagi na brak zgłoszeń ze strony gmin nie udało się zorganizować grupy uczestników (działania korekcyjno-edukacyjne nie były realizowane(dotyczy celu 5);
- udział pracowników PCPR w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie(dotyczy celu 6).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. (i porównanie z rokiem 2019) to m.in.:

- ❖ liczba przypadków wszczęcia przez PCPR tzw. procedury Niebieskiej Karty – 0 (w 2019 r. – 0);
- ❖ liczba wniosków o umieszczenie w ośrodku interwencji kryzysowej – 0 (w 2019 r. – 0);
- komentarz: pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doznającym przemocy ze strony najbliższych jest gmina, a ściślej zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – tym można tłumaczyć brak osób zgłaszających się do PCPR z prośbą o udzielenie pomocy w obliczu przemocy w rodzinie;
- ❖ liczba osób korzystających dziennie z zajęć w świetlicy „Betania” – 10-60 (w 2019 r. – 10-60);
- ❖ liczba psychologicznych porad z zakresu profilaktyki przemocy, metod postępowania z dziećmi, rozwiązywania problemów życiowych itp. – 62 (w 2019 r. - 75);
- ❖ liczba bezpłatnych konsultacji w zakresie poradnictwa psychologicznego udzielonych osobom będącym w sytuacji kryzysowej – 21 (w 2019 r. - 20);
- ❖ liczba psychologicznych porad na rzecz dzieci, które m.in. z powodu przemocy domowej objęte zostały pieczęią zastępczą – 43 (w 2019 r. - 50);
- ❖ liczba zorganizowanych imprez integracyjnych, wzmacniających więzi rodzinne, propagujących wzorce postaw negujących zjawisko przemocy itp. - 1 (w 2019 r. – 4);
- ❖ liczba uczestników imprez integracyjnych – 129 (w 2019 r. - 102);
- ❖ liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 1 (w 2019 r. – 3);

- ❖ liczba przeszkolonych pracowników PCPR z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 1 (w 2019 r. – 3).

2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023²⁰

Cele programu to:

1. ograniczenie skutków bezrobocia i ułatwienie osobom pozostającym bez pracy powrotu do aktywności zawodowej;
2. tworzenie nowych miejsc pracy i zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące poprzez współpracę z pracodawcami i innymi partnerami rynku pracy;
3. podnoszenie poziomu jakości świadczonych usług i promowanie oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Efekty planowane do osiągnięcia zakładają:

w ramach celu 1:

- ograniczenie rozmiarów negatywnych skutków bezrobocia w powiecie radomskim i mieście Radomiu,
- wzrost aktywności zawodowej i zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy wśród bezrobotnych,
- zapewnienie pomocy osobom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy m.in. poprzez organizację efektywnych szkoleń, staży zawodowych i subsydiowanych form zatrudnienia,
- wzrost przedsiębiorczości wśród bezrobotnych poprzez finansowe i pozafinansowe wsparcie osób zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą,
- poprawę umiejętności planowania kariery zawodowej lub ścieżki dalszego kształcenia wśród osób poszukujących pracy dzięki usługom poradnictwa zawodowego;

w ramach celu 2:

- wzmocnienie współpracy PUP w Radomiu z partnerami rynku pracy,
- wzrost kompetencji pracodawców i pracowników dzięki uczestnictwu w kształceniu ustawicznym finansowanym ze środków Krajowego Funduszu Szkoleń,
- odpowiednie dopasowanie kierunków szkoleń zawodowych i kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- powstanie nowych miejsc pracy dzięki wsparciu PUP przy zastosowaniu instrumentów rynku pracy wspierających zatrudnienie;

w ramach celu 3:

- wzrost kompetencji pracowników PUP w Radomiu poprzez systematyczne szkolenia,
- podniesienie jakości usług oferowanych przez PUP w Radomiu,

²⁰ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

- poprawę skuteczności działań promocyjnych m.in. poprzez organizację targów pracy, konferencji, udział w targach szkół wyższych,
- wzmocnienie współpracy z mediami lokalnymi.

Źródła finansowania programu:

- ❖ Fundusz Pracy;
- ❖ Rezerwa Ministra;
- ❖ Europejski Fundusz Społeczny;
- ❖ Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

2.2.7. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023²¹

Podstawą prawną opracowania programu była ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dokument został opracowany w oparciu o standardy Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie i zatwierdzony przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Celem programu jest utrwalenie i zdyskontowanie powiatowego potencjału dziedzictwa kulturowego służące wszechstronnemu rozwojowi regionu, a w szczególności upowszechnianiu i promowaniu dziedzictwa kultury.

Priorytetowym zadaniem na 2020 r. była publikacja książki pt.: „Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat radomski i okolice” autorstwa Wiesława M. Kowalika. Zadanie to zostało zrealizowane, książka ukazała się w nakładzie 500 egzemplarzy. Koszt jej wydania wyniósł 24.696 zł. W sfinansowaniu współuczestniczyły samorządy gmin: Jastrzębia - 600 zł., Jedlnia-Letnisko - 300 zł., Kowala - 900 zł., Skaryszew - 1.200 zł., Wolanów - 1.000 zł. i Orońsko - 600 zł. oraz Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków - 10.000 zł.

2.2.8. Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021²²

Środki na program: 2020 r. - 130.000 zł.; 2021 r. - 129.960 zł. W konkursie wybrano SPZZOZ w Pionkach jako realizatora programu. W 2020 nie przeprowadzono szczepień ze względu na brak szczepionek na rynku. Mimo ogłoszenia 5 postępowań przetargowych nie zgłosił się żaden oferent. W planach jest zwiększenie środków na 2021 r. o kwotę niewykorzystaną w 2020 r.

2.2.9. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022²³

Celem głównym Programu jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz wszelkich form pomocy umożliwiających

²¹<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

²²<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

²³<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.

im życie w środowisku rodzinnym i społecznym. Środki na program: 2020 r. - 40.000 zł.; 2021 r. - 40.000 zł.

W 2020 r., mimo trzykrotnego ogłoszenia konkursu, nie wpłynęła żadna oferta,

2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego²⁴

Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego jest katalogiem wyznaczającym kierunek, w którym powinien zmierzać powiat radomski w celu zapewnienia poszanowania praw rodziny - zarówno w obszarze tworzenia prawa miejscowego, regulaminów, programów, jak i w relacjach z biznesem i organizacjami pozarządowymi.

W 2020 roku w ramach Karty:

- wydano monografię naukową pt.: „Świadomość edukacyjna rodziców i pedagogów dziecka w wieku szkolnym”, nakład - 500 egz., koszt – 8.000 zł,
- zakupiono trzy zestawy stolików do kącika malucha, które zostały rozlokowane w budynku Starostwa Powiatowego w Radomiu.

W 2020 roku trzykrotnie ogłaszano otwarty konkurs ofert na wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Środki przeznaczone na zadanie to 20.000 zł. Nie wpłynęła żadna oferta. W 2021 r. konkurs zostanie ponowiony.

2.2.11. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”

Celem programu jest m.in. zapobieganie i ograniczanie przestępczości oraz przeciwdziałanie i ograniczanie zjawisk patologicznych. W 2020 r. w ramach programu odbyły się m.in. konkursy dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego oraz finał konkursu „Najpopularniejszy Dzielnicowy Roku” (2019).

W konkursach wzięło udział 434 uczniów:

- „Wybieram życie” to test z wiedzy o uzależnieniach skierowany do uczniów klas V - VIII szkół podstawowych (33 uczestników z 10 szkół). Głównym celem konkursu jest rozwijanie i pogłębianie świadomości zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia;
- „Bezpieczny senior” (19 uczestników z 6 szkół). Adresatami konkursu były placówki edukacyjne (ponadpodstawowe), a wykonawcami prac konkursowych - ich uczniowie i podopieczni. Konkurs polegał na wykonaniu plakatu profilaktyczno-edukacyjnego, który ostrzega osoby starsze przed oszustami. Najlepsza praca została wydrukowana w formie plakatu, który został umieszczony w miejscach publicznych (urzędy gmin, szkoły, parafie, apteki itp.);
- „Cyberprzemocy mówimy NIE” – konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych (klasy VI – VIII) i ponadpodstawowych (34 uczestników z 11 szkół). Konkurs polegał na stworzeniu MEM-a, który swoją stroną graficzną ma zwrócić uwagę młodzieży na zagrożenia związane z cyberprzemocą i możliwościami jej przeciwdziałania.

²⁴<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

- „Powietrze, Ogień, Woda...W nagłej potrzebie Straż Pożarna dłoń swą Tobie poda” – konkurs został przeprowadzony w dwóch kategoriach: dla uczniów szkół podstawowych - I grupa klasy I-IV, II grupa klasy V-VIII(273 uczestników z 24 szkół). Polegał na wykonaniu pracy plastycznej o tematyce nawiązującej do głównego hasła konkursowego, czyli „Powietrze, Ogień, Woda...W nagłej potrzebie Straż Pożarna dłoń swą Tobie poda”.
- „Odblaski na topie”. Konkurs adresowany do uczniów szkół podstawowych z klas od IV do VI. (75 uczestników z 19 szkół). Głównym celem konkursu jest poprawa bezpieczeństwa wśród uczniów podczas poruszania się pieszo po drogach publicznych. Konkurs polegał na zaprojektowaniu hasła, które będzie promować noszenie elementów odblaskowych. Hasło, które zajęło pierwsze miejsce - „ Oprócz maski noś Odblaski” - zostało nadrukowane wraz z herbem powiatu radomskiego na elementy odblaskowe, które zostały rozdysponowane wśród uczniów szkół z terenu powiatu.

Dla laureatów konkurów zakupiono nagrody za łączną kwotę 11.744 zł.

Ponadto ramach Programu „Bezpieczny Powiat Radomski”:

- wydrukowano broszurę informacyjną „Z ostrożnością i odwagą ludzie dalej jadą”;
- wydrukowano plakat „Bezpieczny senior”;
- wykonano elementy odblaskowe z nadrukiem hasła konkursowego „Oprócz maski noś odblaski” i przekazano dzieciom oraz młodzieży;
- opublikowano artykuł promocyjny na łamach prasy.

Na ww. usługi wydatkowano 19.569,30 zł.

Ze względu na panującą pandemię zrezygnowano z okolicznościowego podsumowania całorocznych działań przeprowadzonych w ramach programu „Bezpieczny Powiat Radomski”.

2.2.12. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 rok²⁵

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: zapewnienie efektywnego wykonywania zadań powiatu wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie organizacji pozarządowych w ich realizację oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem powiatu a organizacjami pozarządowymi (NGO).

Cele szczegółowe to:

1. poprawa jakości życia mieszkańców powiatu poprzez pełniejsze zaspakajanie ich potrzeb;
2. integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
3. prezentacja dorobku podmiotów działalności pożytku publicznego i promowanie ich osiągnięć;
4. wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnianie równych szans w realizacji zadań publicznych przez powierzanie i wspieranie zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;

²⁵ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20181>.

5. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców powiatu;
6. zwiększenie udziału mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
7. promowanie postaw obywatelskich i prospołecznych;
8. tworzenie warunków i zachęt do rozwoju już istniejących oraz powstawania nowych organizacji pozarządowych;
9. udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz kształtowanie świadomości prawnej obywateli.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- zlecanie realizacji zadań publicznych należących do kompetencji powiatu organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert poprzez powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację bądź też wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji;
- ogłoszenie i rozstrzyganie konkursów ofert na realizację zadań publicznych (zleczanych organizacjom pozarządowym) w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy; upowszechniania kultury oraz kultury fizycznej, udzielania bezpłatnej pomocy prawnej;
- zawieranie umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych zleconych im przez powiat;
- nadzorowanie, bieżąca ocena oraz kontrola stanu realizacji zadań, efektywności, rzetelności i jakości ich wykonania, a także prawidłowości wykorzystania środków przekazanych na realizację poszczególnych zadań oraz prowadzenia dokumentacji poprzez wizytacje, kontrole okresowe i sprawdzające, weryfikację sprawozdań z realizacji zadań publicznych;

Efekty ww. działań osiągnięte w 2020 r. (i porównanie z rokiem 2019) syntetycznie prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 10 Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r.

Priorytet programu / obszar zleconych zadań	Liczba zadań zleconych przez powiat		Liczba NGO realizujących zadania powiatu		Planowane wydatki (w zł)		Wartość zawartych umów (w zł)		Wykonanie planu (w %)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Pomoc społeczna, rodzina, piecza zastępcza, przeciwdział. przemocy	5	4	4	3	2.167.309	2.000.676	2.081.554	2.000.676	96,0	99,89
Kultura fizyczna (środki z budżetu powiatu)	19	11* 18*	11	9	47.470	78.180	47.470	56.980	98,7	72,88*

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Kultura i dziedzictwo narodowe (środki z budżetu powiatu)	6	5** 7**	5	6	20.000	20.000	20.000	15.225	100	76,13**
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (środki z budżetu Wojewody)	2	1	2	1	192.060	192.060	192.060	192.060	100	100
Razem program:	32	21	22	19	2.426.839	2.290.916	2.341.084	2.264.941	96,5	87,23

*Pierwotna liczba zadań zleconych przez powiat to 18 przedsięwzięć. Ostatecznie jednak sfinalizowano 11 projektów, ponieważ z powodu COVID-19 od realizacji 7 zadań organizacje pozarządowe musiały odstąpić. Z tego powodu wykonanie planu było relatywnie niskie.

**Komentarz analogiczny do powyższego.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

2.2.13. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025)²⁶

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: poprawa stanu i ochrona środowiska w powiecie radomskim, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cele szczegółowe oraz kierunki interwencji prezentuje poniższa tabela:

Tabela 11. Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Budowa energooszczędnych obiektów
		Poprawa efektywności energetycznej obiektów na terenie powiatu
		Wdrażanie odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu
		Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego na środowisko
		Edukacja ekologiczna
Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
		Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla mieszkańców powiatu	Rozbudowa sieci wodociągowej
		Rozbudowa infrastruktury wodociągowej
Gospodarka odpadami i zapobieganie	Minimalizacja składowanych odpadów	Tworzenie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

²⁶ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
powstawaniu odpadów	Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Efekty programu: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) realizowany jest od 2019 r. W 2020 roku został opracowany Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2018 – 2019. Szczegółowe zestawienie wartości wskaźników „środowiskowych” zamieszczone zostało w części trzeciej niniejszego *Raportu*.... W tym miejscu ograniczymy się więc tylko do kilku ogólnych stwierdzeń.

Realizacja celów i zadań ujętych w programie przyniosła szereg korzyści, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu radomskiego. Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z sieci wodociągowej, jak również kanalizacyjnej. Zwiększyła się też liczba przyłączy kanalizacji prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zmniejsza się natomiast liczba zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamb) na rzecz powstających przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączeń do sieci kanalizacyjnej.

Wzrost masy odpadów przypadających na jednego mieszkańca wynika z uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia masy odpadów przedostających się w sposób nielegalny do środowiska. Na stałym poziomie utrzymywana jest powierzchnia parków krajobrazowych, obszarów krajobrazu chronionego oraz lesistość powiatu.

2.2.14. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego²⁷

W 2013 r. Powiat Radomski, realizując zadania wynikające z ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, opracował Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany Planem Transportowym. Jego nadrzędnym celem jest poprawa zarówno jakości systemu transportowego, jak i standardu życia mieszkańców w kontekście zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Dokument zakłada zorganizowanie powiatowych przewozów pasażerskich na trasach przebiegających przez teren co najmniej dwóch gmin i niewykraczających poza obszar powiatu. Służyć temu miało utworzenie na głównych szlakach, tzn. drogach krajowych nr 9 i 12 oraz wojewódzkich nr: 733, 740, 744, czterech linii komunikacyjnych, łączących gminy: Przytyk-Zakrzew, Wierzbicę-Kowale, Iłżę-Skaryszew, Gózd-Jedlnię Letnisko z Radomiem, aby zapewnić mieszkańcom powiatu radomskiego dostęp do komunikacji zbiorowej.

Jednakże obecnie prowadzone przez ustawodawcę prace nad zmianą przepisów regulujących rynek publicznego transportu zbiorowego oraz kolejny projekt nowelizacji

²⁷<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.

ustawy skutecznie uniemożliwia opracowanie jednolitego rozwiązania organizacji na administrowanym terenie transportu publicznego przez jednostki samorządu terytorialnego wskutek braku jednoznacznych ustaleń co do zakresu i obowiązków poszczególnych organizatorów.

Na uwagę zasługuje fakt, że ustawa z dnia 12 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2493) przesunęła o rok, tj. do dnia 1 stycznia 2021 r., dotychczasowy termin wejścia w życie części przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 o publicznym transporcie zbiorowym. Zmiany wprowadzone nowelizacją umożliwiają zawieranie do końca 2020 r. umów na przekazywanie dopłat do biletów ulgowych sprzedawanych przez przewoźników komercyjnych. Regulacja ta pozwala na zachowanie przez pasażerów pełnego dostępu do ulg ustawowych wobec wszystkich przewoźników, niezależnie od podpisania przez nich umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z organizatorem – jednostką samorządu terytorialnego. Organizacja regularnych przewozów pasażerskich na liniach komunikacyjnych ujętych w planie transportowym będzie możliwa po zakończeniu prac nad nowelizacją ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Decyzję w tej kwestii determinować będą również możliwości finansowe budżetu powiatu

W związku z pogłębiającym się zjawiskiem wykluczenia komunikacyjnego, dotyczącym w szczególności tereny poza dużymi miastami, Ministerstwo Infrastruktury przygotowało ustawę z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1123). Ustawa weszła w życie 18 lipca 2019 r. Przedmiotowa ustawa stanowi swoiste uzupełnienie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i ma pozwolić na odbudowę spójnego i efektywnego systemu lokalnych połączeń autobusowych, obejmujących wszystkie regiony Polski. Takie rozwiązanie przyczyni się do zwiększenia dostępności komunikacji publicznej dla obywateli, szczególnie w mniejszych gminach i na obszarach wiejskich.

Ustawa o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przewiduje wsparcie finansowe ze środków budżetowych dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego na uruchomienie nowych linii komunikacyjnych oraz odtworzenie połączeń, które zostały zlikwidowane. Wsparcie przekazywane jest za pośrednictwem wojewodów jako dofinansowanie przez rząd zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie autobusowej komunikacji publicznej. Istotne jest, że Fundusz gwarantuje otrzymanie przez samo-rządy dopłaty do kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w wysokości nie większej niż 1 złoty do jednego wozokilometra, przy jednoczesnym wkładzie samorządu w tej dopłacie nie mniejszym niż 10% kwoty deficytu.

W związku z epidemią COVID-19 i trudną sytuacją branży publicznego transportu zbiorowego spowodowaną zmniejszoną mobilnością obywateli, w ramach pomocy dla organizatorów i operatorów publicznego transportu zbiorowego, w dniu 16 maja 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r., poz. 875), nowelizująca ustawę o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. W ramach pomocy dla jednostek samorządu terytorialnego organizujących przewozy o charakterze użyteczności publicznej przewidziano

od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. zwiększenie dopłaty do wozokilometra z 1,00 zł do 3,00 zł.

Znowelizowane przepisy ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej stworzyły warunki do utrzymania nierentownych linii komunikacyjnych w trudnym dla transportu autobusowego okresie. Samorządy miały do dyspozycji znacznie większą kwotę dopłaty do jednego wozokilometra, co w obecnych warunkach stanowiło istotne wsparcie dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego, stwarzając organizatorom większe możliwości uruchamiania przewozów, a operatorom pewne i stabilne warunki dla świadczenia usług. Wraz ze znoszeniem niektórych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w Polsce, notuje się stopniowe wznowianie działalności transportowej przez niektórych przewoźników i operatorów. Wznowieniu przewozów powinny sprzyjać przyjęte przepisy, które są nakierowane na udzielenie bezpośredniej i konkretnej pomocy przedsiębiorcom oraz jednostkom samorządu terytorialnego.

W Ministerstwie Infrastruktury trwają daleko zaawansowane prace nad nowelizacją ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Po raz kolejny (piąta nowelizacja) ustawa z dnia 19 listopada 2020 r. (Dz. U. z 2020r., poz. 2400) o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, w art. 84 przesunęła o kolejny rok, tj. do dnia 1 stycznia 2022 r. termin wejścia w życie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Wydłużenie *vacatio legis* powyższych przepisów o dodatkowy rok ma pozwolić na dokończenie, podjętych przez Ministerstwo Infrastruktury zmian legislacyjnych w obszarze organizacji niektórych aspektów publicznego transportu zbiorowego (m.in. finansowania rekompensaty z tytułu stosowania ulg ustawowych), umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego organizację transportu publicznego na swoim obszarze w sposób pozwalający na zaspokojenie potrzeb pasażerów i wprowadzających czytelny sposób dystrybucji środków z budżetu państwa na finansowanie ustawowych ulg.

Konieczność przeprowadzenia dodatkowych analiz oraz konsultacji społecznych doprowadziła jednak do przesunięcia wejścia w życie nowych przepisów o publicznym transporcie zbiorowym. W konsekwencji również wdrażanie ww. założeń planu transportowego dla powiatu radomskiego uległo wstrzymaniu do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia kształtu zapisów regulacji ustawowych.

Powyższy przegląd strategii, programów i planów oraz charakterystyka przebiegu ich wdrażania w 2020 r. odnoszą się, zgodnie z przyjętą interpretacją art. 30a ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, wyłącznie do tych opracowań, które po pierwsze, są dokumentami *stricte* planistyczno-programowymi, po drugie, mają specyfikę ściśle powiatową. Przesądza o niej nie tylko przedmiotowo-terytorialny zasięg danej strategii czy programu, ale również status formalny dokumentu, wynikający z przyjęcia go przez radę w drodze uchwały. Nie obejmują one więc, siłą rzeczy, wszystkich zagadnień, które leżą w obszarze zadań powiatu, a w szczególności zarządu. Dlatego też istotne dane zawarte w dokumentach niemających statusu powiatowej strategii czy programu, ale np. rocznej informacji (sprawozdania) o sytuacji na rynku pracy, w tym skali bezrobocia, stanie bezpieczeństwa publicznego czy postępach modernizacji infrastruktury drogowej, stanowią

przedmiot analizy prezentowanej w innych miejscach niniejszego *Raportu...*, w szczególności w części trzeciej.

Wprawdzie budżet powiatu i wieloletnia prognoza finansowa to również plany spełniające wszystkie ww. kryteria, ale w odróżnieniu od dokumentów omawianych w tej części *Raportu...*, przekładają się one na całokształt zadań powiatu, a nie tylko na konkretne, „sektorowe” dziedziny. Z tego m.in. powodu nie przyporządkowano im precyzyjnie sprecyzowanych celów oraz zadań, jak w przypadku „klasycznych” programów. O wyodrębnieniu w *Raporcie...* analizy wdrażania budżetu i WPF nie ma też mowy w ustawie. Założenia i stan realizacji obu tych dokumentów bardzo wyraźnie jednak wybrzmiewają czy to w pkt. 1.3.2. dotyczącym finansów powiatu (część pierwsza *Raportu...*), czy to w całej części trzeciej - w kontekście analizowania wskaźników polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego w zakresie łądów: społecznego, gospodarczego środowiskowego, instytucjonalnego.

Zważywszy na powyższe kryteria doboru szerzej omawianych w tej części *Raportu...* powiatowych strategii i programów, poza obszarem szczegółowej analizy pozostawiono również dokumenty planistyczno-analityczne opracowywane przez wydział zarządzania kryzysowego starostwa, które nie są uchwalane przez radę, lecz powstają w ścisłej współpracy i porozumieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie. Gwoli więc tylko informacji:

- w zakresie obronności są to m.in. plan akcji kurierskiej na terenie powiatu radomskiego, plan przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, plan operacyjny funkcjonowania powiatu radomskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i czasie wojny wraz z załącznikami, plan szkolenia obronnego na 2021 r., program szkolenia obronnego na lata 2021-2023, plan zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie radomskim w 2021 r.;
- w zakresie obrony cywilnej - ocena stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej za rok 2020 z terenu powiatu radomskiego, aktualizacja planu obrony cywilnej powiatu radomskiego, aktualizacja planu ewakuacji III stopnia na wypadek masowego zagrożenia, program kontroli zewnętrznych w zakresie obrony cywilnej za rok 2021; plan działania w zakresie obrony cywilnej na 2021 r.;
- w zakresie zarządzania kryzysowego - plan zarządzania kryzysowego powiatu radomskiego, plan pracy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na 2021 r.

2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu

W 2020 r. Rada Powiatu przyjęła łącznie 109 uchwał, czyli o 31 mniej niż w 2019 r. Blisko połowa z nich (48) związana była z łądem społecznym i dotyczyła: 16 -rodziny i pomocy społecznej, 11 – kultury i sportu, 8 – ochrony zdrowia, 6 – bezpieczeństwa publicznego, 5- edukacji, 2 - rynku pracy.

Taka sama liczba uchwał (48) nawiązywała do łądu instytucjonalnego, w tym 22 w obszarze administracji samorządowej, 22 - finansów powiatu, 4 - partycypacji obywatelskiej.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Z ładem ekonomicznym (gospodarczym) związane były 3 uchwały (wszystkie dotyczyły infrastruktury dróg lokalnych), zaś z ładem ekologicznym – 10 uchwał z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Zarząd zrealizował wszystkie uchwały rady. Kontrola realizacji uchwał, przeprowadzona przez komisję rewizyjną na posiedzeniu w dniu 22 lutego 2021 r., nie wykazała żadnych nieprawidłowości w realizacji uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2020 roku. Komisja nie zgłosiła uwag i uznała realizację uchwał przez zarząd za prawidłową.

Uchwał z roku 2020 uchylonych przez organ nadzoru (Wojewoda, Regionalna Izba Obrachunkowa, Wojewódzki Sąd Administracyjny) nie było.

Statystykę uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2020 r. zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 12. Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu przyjętych w 2020 r. wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Obszar przedmiotowy	Liczba uchwał rady	% wszystkich uchwał
instytucjonalny	administracja samorządowa	22	20,18
	finanse powiatu	22	20,18
	partycypacja obywatelska	4	3,66
Razem ład instytucjonalny:		48	44,04
społeczny	rynek pracy	2	1,83
	rodzina i pomoc społeczna	16	14,67
	edukacja	5	4,58
	ochrona zdrowia	8	7,33
	bezpieczeństwo publiczne	6	5,50
	kultura i sport	11	10,09
Razem ład społeczny:		48	44,04
gospodarczy	infrastruktura drogowa	3	2,75
Razem ład gospodarczy:		3	2,75
ekologiczny	ochrona środowiska	10	9,17
Razem ład ekologiczny:		10	9,17
Razem uchwały Rady Powiatu w Radomiu:		109	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Szczegółowy wykaz uchwał przyjętych w 2020 r. przez Radę Powiatu w Radomiu prezentuje poniższa tabela:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Tabela 13. Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2020 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład społeczny	Rynek pracy	2	198/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2019 rok
			255/XXIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2020 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu „Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019 – 2023” za rok 2019.
	Rodzina i pomoc społeczna	16	178/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przystąpienia Powiatu Radomskiego do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2019-2020 realizowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego
			179/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku do uchwały Nr 205/XXII/2012 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2012 roku w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance
			199/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
			202/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia Dnia Rodziny Powiatu Radomskiego
			208/XVIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie oceny zasobów pomocy społecznej
			209/XVIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2020r.
			220/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie podwyższenia wynagrodzenia dla prowadzącego rodzinny dom dziecka
			229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 – 2023
			230/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia do realizacji w latach 2020 – 2023 projektu pozakonkursowego pn. „Szansa dla Ciebie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
			231/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Wierzbicy
			252/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2020r.
			262/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2020r.
			263/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
			274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie przyjęcie 3-letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023
			277/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r zmieniający uchwałę Nr 262/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2020 r.
	Edukacja	5	180/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie zamiaru likwidacji Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicy oraz wchodzącej w jego skład Szkoły Podstawowej Specjalnej w Wierzbicy i Branżowej Szkoły I Stopnia Specjalnej w Wierzbicy.
			181/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie utworzenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chwałowicach
			Nr 201/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2020 roku za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych , dla których organem prowadzącym jest powiat radomski
			232/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych na terenie powiatu radomskiego
			247/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Powiatu nr 100/XI/2019 z dnia 26 sierpnia 2019r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych oraz ustalenia zniżek obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których powiat radomski jest organem prowadzącym
			175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn.: „Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021”
	Ochrona zdrowia	8	203/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach
			219/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach
			244/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie nadania imienia Samodzielному Publicznemu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach i zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach
			256/XXIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2020 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej.
			257/XXIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2020 r. w sprawie: pokrycia straty netto za rok obrotowy 2019 Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej.
			269/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2021 rok
			276/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
	Bezpiecz. publiczne	6	177/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Radomskiego za 2019 rok
			212/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia informacji Komendanta Miejskiego Policji w Radomiu o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Radomia i Powiatu Radomskiego
			213/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie rozpatrzenia informacji o stanie bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej przedłożonej przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu
			221/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w roku 2020 Gminie Miasta Pionki na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej
			233/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w roku 2020 Gminie Zakrzew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej
			273/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia zmian w Powiatowym Programie Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” na lata 2020-2021
	Kultura i sport	11	176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023”
			189/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Miasta Radom zadań w zakresie prowadzenia powiatowej biblioteki publicznej w 2020 roku
			190/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powierzenia Miastu i Gminie Ilża zadań w zakresie kultury w 2020 r.
			191/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. sprawie powierzenia Miastu i Gminie Ilża zadania w zakresie kultury w 2020.r.
			192/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Jedlnia - Letnisko zadania w zakresie kultury w 2020 r.
			193/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Wierzbica zadania w zakresie kultury w 2020 r.
			194/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. sprawie powierzenia Miastu Pionki zadań w zakresie kultury w 2020 r
			195/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powierzenia Miastu Pionki zadania w zakresie kultury w 2020 r.
			196/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			197/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jedlińsk na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
	Infrastrukt. drogowa	3	205/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ustalenia nowego przebiegu istniejących dróg powiatowych na terenie powiatu radomskiego: 1. Zakrzew- Wolanów-Augustów 2. nr 3564W Radom-Augustów-Kowala-Parznice 3. nr 3509W Zakrzew-Gulin-Wsola-Wojciechów

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			246/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie pozbawienia drogi powiatowej nr 3543W Bujak - Dzierzkówki od km 0+000 do km 4+732,22 kategorii drogi powiatowej
			278/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2021 roku za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parkingu strzeżonym
Ład ekologiczny	Ochrona środowiska	10	214/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do materiałów przedłożonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomiu
			215/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie materiałów przedłożonych przez Kierownika Oddziału w Radomiu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
			234/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Białobrzegach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			235/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Ilży na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			236/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Kozienicach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			237/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Przysusze na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			238/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Radomiu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			239/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Szydłowcu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			240/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Zwoleniu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2019
			270/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2018 - 2019
Ład instytucjon.	Finanse powiatu	22	187/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			188/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			206/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			207/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			210/XVIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			211/XVIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			223/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			224/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			242/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			243/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			253/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			254/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			258/XXIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego.
			259/XXIII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok.
			264/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			265/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			266/XXV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Uchwała Budżetowa na rok 2021 Nr 268/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.
			281/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie zmiany uchwały Nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			282/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
			283/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2020
	Administr. samorząd.	22	184/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Powiatu w Radomiu na 2020 rok
			185/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2019
			186/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w zakresie zmiany przepisów prawa miejscowego
			204/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Powiatu Radomskiego

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			216/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Powiatu Radomskiego
			217/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Powiatu z wykonania budżetu za 2019 rok i sprawozdania finansowego
			218/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2019 rok
			2/XIX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad udzielania ulg dotyczących należności pieniężnych przypadających Powiatowi Radomskiemu i jego jednostkom organizacyjnym z tytułu oddania nieruchomości w najem za okres stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii COVID-19
			225/XX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie odwołania Członka Zarządu Powiatu Radomskiego
			226/XX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia rezygnacji Wiceprzewodniczącej Rady Powiatu w Radomiu Ewy Tkaczyk
			227/XX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie wyboru Członka Zarządu Powiatu Radomskiego
			228/XX/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Powiatu w Radomiu
			241/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wskazania Wiceprzewodniczącego Rady do wystawiania polecenia wyjazdu służbowego dla Przewodniczącego Rady
			245/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie stanowiska dotyczącego zamiaru podziału województwa mazowieckiego
			248/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie skargi na działanie Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu
			249/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie skargi na działanie Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu
			250/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie skargi na działanie Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu
			251/XXII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 września 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w zakresie zmiany przepisów prawa miejscowego
			271/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu planu pracy Rady Powiatu w Radomiu na 2021 rok
			272/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej
			279/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie ustalenia zasad wypłacania wysokości diet dla radnych oraz zwrotu kosztów podróży służbowych
			280/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r w sprawie skargi na dyrektora Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Ilży
	Partycyp. obywatelska	4	182/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w Uchwale Nr 167/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 roku dotyczącej przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Powiatu Radomskiego w przedmiocie zmiany granicy gminy Ilża, naruszającej granicę Powiatu Radomskiego
			183/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granicy administracyjnej gminy Ilża w Powiecie Radomskim na rzecz gminy Mirzec w Powiecie Starachowickim

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			200/XVII/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie sprawozdania dotyczącego realizacji rocznego programu współpracy Powiatu Radomskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2019 roku przedłożonego przez Zarząd
			260/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok
Podsumowanie:			Liczba uchwał rady - 109, w tym z zakresu: ładu społecznego - 48; ładu ekonomicznego - 3; ładu ekologicznego - 10; ładu instytucjonalnego - 48

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO

Przedmiotem części 3. *Raportu...* jest szczegółowa analiza - głównie porównawcza - wybranych, reprezentatywnych wskaźników, które definiują stan powiatu radomskiego w 2020 r. Dla większego porządku i przejrzystości wywodu mierzalne efekty realizacji ustawowych zadań JST, w tym zarządu, przedstawione zostały w kontekście polityki zrównoważonego rozwoju. Reprezentatywne dla poszczególnych dziedzin dane pogrupowano i przyporządkowano czterem filarom tej polityki, czyli tzw. ładom: społecznemu, gospodarczemu, środowiskowemu oraz instytucjonalnemu (analogicznie jak w przypadku powiatowych strategii i programów rozwojowych w części 2 *Raportu...*). I tak:

- ❖ ład społeczny – wskaźniki z obszaru:
 - przeciwdziałania bezrobociu (rynek pracy),
 - edukacji publicznej,
 - ochrony zdrowia,
 - pomocy społecznej i wspierania rodziny,
 - porządku i bezpieczeństwa publicznego,
 - kultury fizycznej i turystyki;
- ❖ ład gospodarczy – wskaźniki z obszaru:
 - rozwoju gospodarczego (przemysł i rolnictwo),
 - infrastruktury transportowej, w szczególności drogowej,
- ❖ ład środowiskowy – wskaźniki z obszaru:
 - ochrony środowiska i przyrody,
 - leśnictwa;
- ❖ ład instytucjonalny – wskaźniki z obszaru:
 - finansów powiatu,
 - administracji samorządowej,
 - współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (w zakresie otwartości, partycypacji i aktywności obywatelskiej).

3.1. Ład społeczny

3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu

Stopa bezrobocia. Najbardziej miarodajnym i obiektywnym (bo zrelatywizowanym) wskaźnikiem obrazującym skalę tego rodzącego szczególnie dotkliwe i bolesne skutki społeczne zjawiska jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Określa ona udział (odsetek) liczby osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo na danym obszarze. Wielkość stopy bezrobocia w powiecie radomskim w 2020 r. oraz kształtowanie się jej w poprzednich (wybranych) latach prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 14. Stopa bezrobocia w pow. radomskim w 2020 r. i porównanie z l. 2007,2010,2013,2017-2019

Stopa bezrobocia (w %)	2007	2010	2013	2017	2018	2019	2020		
	28,3	29,6	30,1	19,0	17,7	17,4	Powiat	Mazowsze	Polska
							17,7	5,2	6,2

Źródło: GUS.

Jak widać w ostatnich latach stopa bezrobocia w powiecie radomskim wykazywała generalnie systematyczną tendencję spadkową: w latach 2013-2019 aż o 12,7 p.p. Proces ten zahamowany został w 2020 r., kiedy w porównaniu z 2019 r. wskaźnik nieznacznie wzrósł – o 0,3 p.p. Wobec skali pandemii koronawirusa i jej potencjalnych negatywnych skutków dla gospodarki, wzrost ten okazał się jednak relatywnie niewielki. Mimo to stopa bezrobocia w powiecie radomskim nadal utrzymywała się na poziomie około trzykrotnie wyższym niż w woj. mazowieckim i kraju.

W 2020 r. (stan na grudzień) odnotowywano także wciąż wysoki udział osób bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych - 31,1% (w 2019 r. - 31,1%) oraz pozbawionych doświadczenia zawodowego – 23,6% (w 2019 r. - 24,1%). Nie mają one zbyt obiecujących perspektyw na szybkie znalezienie zatrudnienia. Bardzo wysoki, bo na poziomie 60,9%, był udział osób długotrwale pozostających bez pracy. Przedłużający się okres bycia bezrobotnym bardzo często prowadzi, niestety, do petryfikacji tego statusu.

Sytuację na rynku pracy ilustrują również inne wskaźniki, które zawarte zostały w poniższej tabeli:

Tabela 15. Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2020 do 2019

Lp.	Wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2020 do 2019	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub p.p.)
1	2	3	4	5=4-3	6=(4-3)/3*100; w p.p.:6=4-3
1.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na koniec roku	8 901	9 713	+812	+9,1%
2.	Udział (odsetek) osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy spełniających przynajmniej jedno z ustawowych kryteriów ²⁸ w ogólnej liczbie bezrobotnych	85,1	85,3	-	+0,2 p.p.
3.	Liczba i udział (odsetek) długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	5 137	5 913	+776	+15,1%
		57,7	60,9	-	+3,2p.p.
4.	Liczba osób nabywających status bezrobotnego (napływ do bezrobocia)	9 986	8 687	-1 299	-13,0%
5.	Liczba i udział (odsetek) osób, które nie nabyły prawa do zasiłku w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych	7 577	6 248	-1 309	-17,3%
		75,9	71,9	-	-4,0p.p.
6.	Liczba osób powracających do bezrobocia	8 577	7 323	-1 254	-14,6%

²⁸Kategorie osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to: 1) bezrobotny do 30 roku życia; 2) bezrobotny długotrwale; 3) bezrobotny powyżej 50 roku życia; 4) bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej; 5) bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia; 6) bezrobotny niepełnosprawny – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2020 do 2019	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub p.p.)
	po raz kolejny i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się w danym roku (napływie do bezrobocia)	85,9	84,3	-	-1,6 p.p.
7.	Liczba osób nabywających status osoby bezrobotnej po raz pierwszy i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się (napływie do bezrobocia)	1 409	1 364	-45	-3,2%
		14,1	15,7	-	+1,6 p.p.
8.	Liczba osób poprzednio pracujących nabywających status bezrobotnych i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w danym roku	7 850	7 146	-704	-9,0%
		78,6	82,3		+3,7 p.p.
9.	Liczba osób wyłączonych z ewidencji PUP w danym roku	10 574	7 875	-2 699	-25,5%
10.	Liczba osób, które utraciły status bezrobotnych w danym roku z powodu podjęcia zatrudnienia i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji PUP	5 457	4 992	-465	-8,5%
		51,6	63,4	-	+11,8p.p.
11.	Liczba wydanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków	9 516	10 410	894	+ 9,4%
		97,6	93,0	-	-4,6 p.p
12.	Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków	178	233	55	+30,9%
		52,0	31	-	-21 p.p

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

W 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, z myślą o osobach pozostających bez zatrudnienia, realizował projekty i programy służące wdrażaniu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie radomskim. Prezentuje je poniższa tabela:

Tabela 16. Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2020 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci /stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
1.	Program	Wsparcie osób młodych	staże	322	19 593 615	

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci /stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
	Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe	jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	303	Europejski Fundusz Społeczny	
			szkolenia	52		
		Wsparcie polega na dofinansowaniu kosztów wynagrodzeń dla pracowników oraz kosztów prowadzenia działalności gospod. dla samozatrudnionych. Grupą docelową są pracownicy (do 29 lat) mikro, małych i średnich przedsiębiorców oraz organizacji pozarząd. i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz osoby fizyczne w wieku do 29 lat, prowadzące działalność gospod. i niezatrudniające pracowników.	Instrumenty dofinansowania dla osób pracujących (STW) COVID-19	1755		
2.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (III)	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i więcej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w Urzędzie, w szczególności bezrobotnych z grup defaoryzowanych, tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych oraz	staże	165	14 276 740 Europejski Fundusz Społeczny	
			jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	287		
			refundacja kosztów wyposażenia i doposaż. stanowiska pracy	119		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci / stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
		kobiet.				
		Wsparcie kierowane do przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych w ramach form określonych w art. 15zzb, 15zzc, i 15zze. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.	instrumenty dofinansow. dla osób pracujących COVID-19	656		
3.	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy	Aktywizacja bezrobotnych na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia	jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	90	2 450 000 Fundusz Pracy	
			prace interwenc.	18		
			staże	45		
			szkolenia	8		

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Więcej szczegółowych informacji o bezrobociu i rynku pracy w powiecie radomskim zawiera sprawozdanie z działalności PUP w Radomiu za 2020 r.²⁹

²⁹Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2020 r., załącznik do uchwały nr 306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2020 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>

3.1.2. Edukacja

Stan edukacji w powiecie radomskim prezentują poniższe zestawienia:

Tabela 17. Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2020/2021 – stan na 31 grudnia 2020 r.

Lp.	Nazwa placówki	Lokalizacja
1.	Liceum Ogólnokształcące	Ilża
2.	Liceum Ogólnokształcące	Pionki
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Pionki
4.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Chwałowice, gm. Ilża
5.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych	Ilża
6.	Zespół Szkół	Pionki
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Wierzbica
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Chwałowice
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Ilża
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pionki
11.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Radom

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższej tabeli Powiat Radomski jest organem prowadzącym dla 11 podmiotów, w tym: 6 szkół ponadpodstawowych, 3 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 1 placówki prowadzącej kształcenie specjalne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (SOSW w Chwałowicach) oraz 1 placówki szkolno-wychowawczej dla dziewcząt sprawiających kłopoty wychowawcze (MOW w Wierzbicy).

Tabela 18. Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Uczniowie / 1 nauczyciela
1	2	3	4	5=3/4
1.	Liceum Ogólnokształcące w Ilży	244	23	10,6
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	105	19	5,5
3.	Zespół Szkół w Pionkach	358	75	4,8
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Ilży	358	37	9,7
5.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pionkach	584	65	9,0
6.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chwałowicach	78	14	5,6
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	37	34	1,1
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach	14	19	0,7
Razem:		1778	286	6,2

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia w ośmiu szkołach i placówkach edukacyjno-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Radomski, spośród których największą jest

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

CKZiU w Pionkach, uczy się łącznie 1 778 uczniów. Kształcą ich 286 nauczycieli, co oznacza, że na jednego nauczyciela przypada średnio 6,2 statystycznego ucznia. Wyjawszy MOW w Wierzbicy i SOSW w Chwałowicach, które są placówkami specjalnymi, szczególnie komfortowe warunki pod tym względem ma młodzież w CKZiU w Chwałowicach oraz LO i ZS w Pionkach, gdzie na jednego nauczyciela przypada średnio tylko ok. 4-5 uczniów.

Tabela 19. Liczba uczniów w latach 2007-2020 - porównanie

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów					Spadek liczby uczniów 2007:2020(w %)
		2007	2013	2018	2019	2020	
1	2	3	4	5	6	7	$7=(3-6)/3*100$
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	438	304	211	242	244	44,3
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	377	302	88	99	105	73,2
3.	Zespół Szkół w Pionkach	539	439	281	343	358	33,6
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	546	332	316	353	358	34,4
5.	CKZiU w Pionkach	701	556	524	645	584	16,7
6.	CKZiU w Chwałowicach	633*	372	117	156	78	87,7
7.	ZSP w Chwałowicach	134	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
8.	ZSP w Wierzbicy	124	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
9.	ZSP w Przytyku	165	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
10.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	nie istnieje	37	25	29	37	0,00
11.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	14	-
Razem uczniów:		3 657	2 342	1 562	1 867	1 778	51,4
Średnio na 1 oddział:		30	21	18	19	16	46,7

*Liczba uczniów w ówczesnym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chwałowicach.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższych danych w 2020 r. trend spadkowy liczby uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski, niestety, wciąż się utrzymywał. Wyjawszy wyjątkowe lata 2018-2019, gdy wzrost miał charakter epizodyczny, spowodowany reformą systemu edukacji i kumulacją uczniowskich roczników w szkołach ponadpodstawowych, powyższe zestawienie potwierdza utrwalenie się stałego spadku liczby uczniów. W 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 zmniejszyła się ona o 89 osób, czyli o 4,8%.

Licząc rok do roku 2007:2020, liczba uczniów zmniejszyła się o ponad połowę. W największym stopniu zjawisko to dotknęło CKZiU w Chwałowicach (spadek o 87,7%) oraz LO w Pionkach (spadek o 73,2%). Z 30 do 16 osób, czyli o 46,7%, zmniejszyła się w ślad za tym również średnia liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach powiatowych.

Powodem spadku liczby uczniów jest głównie niż demograficzny, ale także konkurencja szkół ponadgimnazjalnych z innych ośrodków, zwłaszcza z Radomia, w których decyduje się kontynuować naukę młodzież z terenu powiatu. Konsekwencją stale zmniejszającej się liczby uczniów była w ostatnich latach konieczność zamknięcia trzech placówek, tj. ZSP w Wierzbicy, Przytyku i Chwałowicach.

Tabela 20. Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2019/2020

Szkoła	Liceum Ogólnokształcące			Technikum			Razem		
	Przystąpiło uczniów	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.
1	2	3	$4=(3/2)*100$	5	6	$7=(6/5)*100$	8	9	$10=(9/8)*100$
CKZiU w Pionkach	-	-	-	97	83	85,6	97	83	85,6
ZS w Pionkach	-	-	-	31	20	64,5	31	20	64,5
LO w Pionkach	20	15	75,0	-	-	-	20	15	75,0
LO w Iłży	63	63	100,0	-	-	-	63	63	100,0
ZSP w Iłży	-	-	-	47	44	93,6	47	44	93,6
CKZiU w Chwałowicach	13	10	76,9	-	-	-	13	10	76,9
Razem:	96	88	91,7	175	147	84,0	271	235	86,7
Średnia w woj. mazowieckim:									83

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać wskaźnik zdawalności matur w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski wynosił 86,7% i był o 3,7 p.p. wyższy niż średnia wojewódzka, co należy uznać za sukces.

W odniesieniu do poszczególnych typów szkół, podobnie jak w minionych latach z egzaminami dojrzałości lepiej radzili sobie licealiści (średnia zdawalność: 91,7%) niż abiturienti w technikach (średnia zdawalność: 84,0%). Natomiast w rankingu poszczególnych szkół największymi osiągnięciami poszczycić się mogło LO w Iłży (100% zdawalności), co, uwzględniając także dużą liczbę uczniów przystępujących do matur, stawia tę placówkę w roli niekwestionowanego lidera powiatowego rankingu. Bardzo dobrze radzili sobie również uczniowie techników ZSP w Iłży (zdawalność na poziomie 93,6%).

Z porównania wskaźników zdawalności matur do roku szkolnego 2018/2019 wynika natomiast (zob.: tabela poniżej), że w roku szkolnym 2019/2020 wskaźnik ten w liceach zwiększył się o 1,4 p.p., natomiast w technikach spadł o 1,4 p.p. W odniesieniu do poszczególnych placówek - wysoką renomę i 100 proc. zdawalność egzaminów dojrzałości potwierdziło LO w Iłży. Duży progres rok do roku, bo na poziomie aż 23,1 p.p.,

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

odnotowało CKZiU w Chwałowicach oraz, choć już nieporównywalnie mniejszy, ZSP w Iłży (o 2,7 p.p.). We wszystkich szkołach pionkowskich natomiast zdawalność matur była niższa, przy czym w największym stopniu pogorszyła się w LO w Pionkach – aż o 25 p.p.

Tabela 21. Zdawalność matur w roku szkolnym 2019/2020 oraz 2018/2019– porównanie w %

Szkoła	Licea		Technika		Średnia dla powiatowych liceów		Średnia dla powiatowych techników		Średnia wojewódzka	
	Rok 2019/2020	Rok 2018/2019	Rok 2019/2020	Rok 2018/2019	Rok 2019/2020	Rok 2018/2019	Rok 2019/2020	Rok 2018/2019	Rok 2019/2020	Rok 2018/2019
CKZiU Pionki		0	85,6	87,5	91,7	90,3	84,0	85,4	83	82
ZS Pionki		-	64,5	68,8						
LO Pionki	75,0	100		-						
LO Iłża	100,0	100		-						
ZSP Iłża		-	93,6	90,9						
CKZiU Chwałowice	76,9	53,8	-	-						

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 22. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2019/2020

Kształcenie zawodowe w roku szkolnym 2019/2020						
Lp.	Nazwa Szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę	Liczba uczniów, którzy uzyskali dyplomy potwierdzające kwalifik. zawod.	Odsetek zdawalności na poszczeg. kierunkach kształcenia	Średnia zdawalność w szkole (w %)
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	CKZiU w Pionkach	technik mechanik	15	15	100,0	99,1
		technik żywienia i usług gastronom.	29	29	100,0	
		technik hotelarstwa	23	23	100,0	
		technik logistyki	16	15	93,8	
		technik cyfrowych procesów graficz.	25	25	100,0	
2.	Zespół Szkół w Pionkach	technik fotografii i multimediiów	18	14	77,8	38,5
		technik informatyk	25	6	24,0	
		technik eksploatacji portów i terminali	9	0	0,0	
3.	ZSP w Iłży	technik pojazdów samochodowych	11	10	90,9	81,5
		technik elektryk	10	9	90,0	
		technik informatyk	16	13	81,3	
		technik obsługi turystycznej	17	12	70,6	
Razem:			214	171	79,9	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Z powyższych danych wynika, że w roku szkolnym 2019/2020 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika prowadzone przez Powiat Radomski kształtował się na poziomie blisko 80%. Wskaźnik ten był wyższy o 9,0 p.p. niż w roku szkolnym 2018/2019.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Zdecydowanie najlepiej z tego typu egzaminami radziła sobie młodzież CKZiU w Pionkach, gdzie przeciętna zdawalność sięgnęła 99,1%. W ZSP w Iłży wskaźnik ten był niższy o 17,6 p.p. niż w pionkowskim CKZiU i wyniósł średnio 81,5%. Najwięcej kłopotów z egzaminami kwalifikacyjnymi miała młodzież kończąca technikum w ZS w Pionkach. W tej placówce tylko przeciętna zdawalność wyniosła 38,5%.

Dla porównania: w roku szkolnym 2018/2019 ten sam wskaźnik dla poszczególnych szkół był we wszystkich przypadkach znacznie niższy i kształtował się następująco: CKZiU w Pionkach – 94,6%, ZSP w Iłży – 72,6%, ZS w Pionkach – 21,3%.

Tabela 23. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe w roku szkolnym 2019/2020 i porównanie z rokiem 2018/2019

Lp.	Nazwa Szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę		Liczba uczniów, którzy zdali egzamin zawodowy zewnętrzny		Odsetek zdawalności	
			2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019
1	2	3	4	5	6	7	8=(6/4)*100	9=(7/5)*100
1.	CKZiU w Pionkach	kucharz	8	9	7	7	87,5	77,8
		Monter zabudowy i robót wykończeni. w budownictwie	11	-	10	-	90,9	-
		ślusarz	10	15	4	14	40,0	93,3
2.	ZSP w Iłży	mechanik pojazdów samochodowych	6	14	4	11	66,7	78,6
		klasa wielozawodowa	8	4	4	4	50,0	100,0
Razem:			43	42	29	36	67,4	85,7

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać w roku szkolnym 2019/2020 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe (d. zasadnicze szkoły zawodowe) prowadzone przez Powiat Radomski wyniósł 67,4%. Wskaźnik ten statystycznie w porównaniu do roku szkolnego 2018/2019, niestety, znacząco się obniżył – aż o 18,3 p.p.

Tabela 24. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Odsetek zdawalności na poszczególnych kier. kształc.	Odsetek zdawalności w szkole
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	CKZiU w Chwałowicach	prowadzenie produkcji rolniczej	69	68	98,6	96,2
		organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej	47	45	95,7	
		sporządzanie potraw i napojów	7	7	100,0	

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Odsetek zdawalności na poszczególnych kier. kształc.	Odsetek zdawalności w szkole
1	2	3	4	5	$6=(5/4)*100$	7
		montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych	9	7	77,8	
Razem:			132	127	96,2	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W roku szkolnym 2019/2020 osoby dorosłe zdobywały kwalifikacje zawodowe tylko w CKZiU w Chwałowicach i, jak wynika z powyższych danych, bardzo dobrze radziły sobie na egzaminach. W znakomitej większości formalnie potwierdziły one zdobycie kwalifikacji. Zdawalność na poziomie 96,2% to bardzo wysoki wskaźnik. Był nawet wyższy o 1,6 p.p. niż w roku szkolnym 2018/2019.

Wysokość nakładów finansowych na funkcjonowanie powiatowych placówek edukacyjno-wychowawczych w 2020 r. oraz przeciętny koszt utrzymania ucznia prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 25. Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2020 r.

Lp.	Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie placówki (w zł)	Przeciętny koszt utrzymania ucznia (w zł)	Subwencja oświatowa (w zł)	Wydatki powiatu na oświatę poza subwencją (w zł)	Dotacje (w zł)
1.	LO w Iłży	2 524 530	10 346	24 807 721	6 676 529	101 343
2.	LO w Pionkach	1 973 593	18 796			
3.	ZS w Pionkach	7 045 468	17 973*			
4.	ZSP w Iłży	4 142 597	11 571			
5.	CKZiU w Pionkach	6 943 609	11 402*			
6.	CKZiU w Chwałowicach	2 766 739	7 339*			
7.	MOW w Wierzbicy	2 897 288	78 305*			
8.	Poradnia Psychologiczno – Pedagog. w Radomiu	1 170 658	-			
9.	PPP w Iłży	675 518	-			
10.	PPP. w Pionkach	617 241	-			
11.	SOSW w Chwałowicach	828 352	59 168			
Razem placówki		31 585 593	26 862,5	24 807 721	6 676 529	101 343

*Wskaźnik jest niższy niż iloraz wydatków na prowadzenie placówki i liczby uczniów wykazanych w tabeli 19, ponieważ ta ostatnia nie obejmuje dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju (ZS w Pionkach), słuchaczy kursów zawodowych (CKZiU w Pionkach i Chwałowicach), zaś w przypadku MOW liczba wychowanek przyjęta do wyliczenia, uwzględniając rotację dziewcząt w ciągu roku, była w istocie o 10 wyższa (39 osób).

**Przeciętny koszt utrzymania ucznia jako arytmetyczna średnia dla ośmiu placówek.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.1.3. Ochrona zdrowia

Powiatowe placówki ochrony zdrowia to:

- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży;
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach.

Liczbę łóżek w obu jednostkach oraz stan zatrudnienia personelu medycznego (umowy o pracę lub umowy cywilno-prawne) prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 26. Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2020 r.

Dział / Oddział	Liczba łóżek		Liczba lekarzy	Liczba pielęgniarek i położnych	Liczba lekarzy na 1 łóżko	Liczba pielęgniarek i położnych na 1 łóżko
	na oddziałach	łącznie				
SPZZOZ – Szpital w Iłży						
Chorób wewnętrznych	42	102	54	111	0,52	1,09
Chirurgiczny ogólny	17					
Ginekologii i położnictwa z opieką nad noworodkiem	26					
Pediatrici	14					
Anestezjologii i intensywnej terapii	3					
SPZZOZ w Pionkach						
Wewnętrzny	32	87	72	94	0,83	1,08
Chirurgii ogólnej	18					
Ginekologiczno-położniczy	6					
Rehabilitacji	30					

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Znamienny dla roku 2020 r. był przede wszystkim znaczny spadek, w porównaniu z rokiem 2019, liczby lekarzy oraz pielęgniarek i położnych w SPZZOZ - Szpitalu w Iłży. W przypadku lekarzy zmniejszyła się ona o 11 osób, czyli o 17%, zaś w odniesieniu do pielęgniarek i położnych – o 13 osób, tj. o 10,5%.

W 2020 r. **wskaźniki tzw. obłożenia łóżek** liczone średnio dla obu powiatowych szpitali zdeterminowała pandemia COVID-19. W konsekwencji uległy one wyraźnemu zmniejszeniu w porównaniu z rokiem 2019. W przypadku szpitala w Iłży miernik ten wyniósł 52,02% i był niższy o 13,9 p.p. niż w 2019 r. (zob.: poniższa tabela). W odniesieniu natomiast do szpitala w Pionkach spadek sięgnął 18,03 p.p. (z 75,88% do 57,85%). Wyraźna redukcja wartości tego wskaźnika wystąpiła także w odniesieniu do wszystkich szpitalnych oddziałów obu powiatowych lecznic.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Tabela 27. Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2020 r. i 2019 r.

Dział	SPZZOZ-Szpital w Iłży		SPZZOZ w Pionkach	
	rok 2019	rok 2020	rok 2019	rok 2020
w %				
Chorób wewnętrznych	85,29	63,67	74,60	52,81
Chirurgiczny	73,08	68,74	85,94	56,54
Ginekologii i Położnictwa	49,33	35,01	34,91	58,90
Pediatrici	39,11	34,02	-	-
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	27,85	25,59	-	-
Rehabilitacji	-	-	91,40	63,13
Średnia dla szpitala	65,92	52,02	75,88	57,85

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Liczbę **pacjentów** oraz **udzielonych świadczeń zdrowotnych** przez SPZZOZ-Szpital w Iłży oraz SPZZOZ w Pionkach prezentuje poniższe zestawienie. Również w tym przypadku wartości wskaźników zagregowane dla 2020 r. zdeterminował koronawirus. I tak w szpitalu w Iłży hospitalizowanych było o 36,1% pacjentów mniej niż w 2019 r., zaś w szpitalu w Pionkach – o 35,8%. Zdecydowanemu zmniejszeniu uległa także liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych. W przypadku poradni przy SPZZOZ-Szpital w Iłży nawet o blisko 40%.

Tabela 28. Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2020 r. i 2019 r.

SPZZOZ	Liczba pacjentów		Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych	
	rok 2019	rok 2020	rok 2019	rok 2020
SPZZOZ-Szpital w Iłży	4 534	2 898	7 061	5 758
SPZZPZ w Pionkach	3 541	2 274	3 921	2 523
Poradnie przy SPZZOZ-Szpital w Iłży	-	-	103 402	63 962
Poradnie przy SPZZOZ w Pionkach	-	-	54 225	38 447

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

W 2020 r. na **inwestycje i remonty bieżące** oba SPZZOZ wydatkowały łącznie ponad 11,1 mln zł, czyli blisko 3-krotnie więcej niż w 2019 r. (zob.: tabela poniżej). O takim wyniku zdecydowała przede wszystkim dynamika wydatków inwestycyjnych w odniesieniu do SPZZOZ w Pionkach, kształtowana przez wdrażanie wieloletniego przedsięwzięcia, jakim jest szeroko zakrojona rozbudowa i modernizacja infrastruktury szpitala. W przypadku pionkowskiej lecznicy wzrost wydatków rok do roku przekroczył nawet poziom 7-krotności!

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Tabela 29. Wydatki na inwestycje i remonty bież. w SPZZOZ-Szpital w Ilży oraz w SPZZOZ w Pionkach

Nakłady na inwestycje i remonty bieżące (w zł)	SPZZOZ-Szpital w Ilży		SPZZOZ w Pionkach		SPZZOZ razem	
	rok 2019	rok 2020	rok 2019	rok 2020	rok 2019	rok 2020
	2 980 185	3 544 823	1 009 230	7 623 568	3 989 415	11 168 391

Źródło: SPZZOZ w Ilży i Pionkach.

3.1.4. Pomoc społeczna

Zadania realizowane przez Powiat Radomski w obszarze pomocy społecznej ilustruje syntetycznie poniższe zestawienie:

Tabela 30. Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2020 oraz w roku 2019 (porównanie)

Lp.	Nazwa placówki	Specyfika podopiecznych	Liczba miejsc		Liczba osób korzystających z opieki	
			2019	2020	2019	2020
1.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	kobiety niepełnospr. intelektualnie	130	130	134	170
2.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	osoby przewlekłe psych chore	140	140	151	137
3.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy (łącznie z filią)	dzieci i młodzież niepełnospr. intelekt.; filia: osoby przewlekłe somatycznie chore	126	126	143	152
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	placówka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psych.	35	35	38	37
Razem:			431	431	466	496

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Powiat Radomski, jak wynika z powyższych danych, prowadzi 4 placówki świadczące usługi w zakresie pomocy społecznej. Dysponują one łącznie 431 miejscami. Ich liczba w ostatnich latach nie uległa zmianie. Liczba podopiecznych natomiast, którzy z miejsc w DPS-ach faktycznie korzystali, w 2020 r. wyniosła 496 i była o 30 osób wyższa niż w roku 2019. Różnica między liczbą miejsc w poszczególnych DPS-ach (wielkość stała) a liczbą mieszkańców (wielkość zmienna) wynika z rotacji podopiecznych, do której z różnych przyczyn, także naturalnych, dochodzi w ciągu roku.

Tabela 31. Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2020 i 2019

Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie działalności (w zł)		Przeciętny miesięczny koszt utrzymania 1 podopiecznego (w zł)	
	2019	2020	2019	2020
DPS w Krzyżanowicach	5.545.749	6.625.365	3.565	3.828
DPS w Jedlance	5.853.392	6.674.167	3.529	3.850
DPS w Wierzbicy (łącznie z filią)	6.169.840	7.060.968	3.500	3.863
Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	767.397	779.411	1.827	1.856
Razem	18.336.378	21.139.911	-	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2020 r. łączne wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim aż o 15,3%. Przyczyną były w dużej dodatkové koszty związane z przeciwdziałaniem skutkom pandemii COVID-19 oraz zwiększone wypłaty wynagrodzeń pracowniczych w związku ze wzrostem płacy minimalnej.

Największym zadaniem inwestycyjnym było dostosowanie budynku DPS w Krzyżanowicach do wymogów przeciwpożarowych na kwotę 124,8 tys. zł. Z kolei modernizacja dźwigu osobowego w DPS w Jedlance kosztowała 72,3 tys. zł.

3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne³⁰³¹

W 2020 r. na terenie powiatu radomskiego wszczęto ogółem 1 738 **postępowań o przestępstwa**, czyli o 147 więcej niż w 2019 r. (wskaźnik dynamiki: 109,2%), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje statystycznie 11,4 postępowania (w mieście Radom: 20,9). Wzrost liczby wszczętych postępowań o przestępstwa rok do roku odnotowały wszystkie komisariaty i posterunki, z wyjątkiem Komisariatu Policji w Zakrzewie, gdzie dynamika tego wskaźnika wyniosła 83,7%.

Największy, bo blisko 70-procentowy, udział w łącznej liczbie wszczętych postępowań miały działania dotyczące **przestępstw kryminalnych** (1 167 spraw). W porównaniu z 2019 r. było ich o 25 więcej (wskaźnik dynamiki: 102,2%). Kategoriami przestępstw kryminalnych, w których przypadku Policja najczęściej wszczyniała postępowania, były, podobnie jak we wcześniejszych latach, **kradzieże mienia** oraz **kradzieże z włamaniem**. Spadek liczby postępowań dotyczących przestępczości kryminalnej odnotowały w porównaniu z 2019 r. tylko 3 komisariaty i posterunki:

³⁰Szczegółowe dane w: *Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2020 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

³¹Szczegółowe dane w: *Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2020 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

KP w Zakrzewie – o 21,3%, KP w Iłży – o 11,6% oraz PP w Wierzbicy – o 8,7%. W pozostałych komisariatach i posterunkach Policji wskaźnik ten uległ wzrostowi.

Tabela 32. Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2020 r. i 2019 r.

Rok	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa ogółem	Wskaźnik dynamiki (w %)	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa kryminalne	Wskaźnik dynamiki (w %)
2019	1 591	109,2	1 142	102,2
2020	1 738		1 167	

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2020 r.

W 2020 r. na terenie powiatu radomskiego doszło do 1 177 **zdarzeń drogowych**, w tym do 162 **wypadków** i 1 015 **kolizji**. Do najczęstszych przyczyn wypadków drogowych należało: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, a po stronie pieszych – nieostrożne wejście na jezdnię przed rozpędzonym pojazdem.

Tabela 33. Wypadki i kolizje drogowe w 2020 r.

Rok 2020	Wypadki drogowe	Kolizje drogowe	Zdarzenia drogowe: razem wypadki i kolizje
	162	1 015	1 177

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2020 r.

Jednym z **przedsięwzięć prewencyjno-profilaktycznych** był program „**Bezpieczny Powiat Radomski**”. Szerzej o programie – w pkt 2.2.11 niniejszego *Raportu*...

W 2020 r. działania z zakresu **ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa** prowadziły 4 jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej: trzy JRG PSP zlokalizowane są w Radomiu, a jedna w Pionkach. Łączny limit strażackich etatów, którym dysponowały JRG ogółem to 251 etatów. Ponadto na Komendę Miejską PSP w Radomiu przypadał limit 30 etatów. JRG wykonują zadania z zakresu ratownictwa wodnego, wysokościowego oraz chemiczno-ekologicznego.

Zbiorcze zestawienie zdarzeń z 2019 r., w których interweniowały jednostki ochrony przeciwpożarowej, oraz porównanie statystyk z 2019 r. do 2018 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela 34. Interwencje jednostek ochrony p.poż. w 2020 r. i w 2019 r.

Pożary		Miejscowe zagrożenia		Falszywe alarmy		Razem	
2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
1 360	1 072	937	1 283	109	87	2 406	2 442

Źródło: Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2020 r.; Analiza stanu bezpieczeństwa obszaru miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2019 r.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Działania zawodowych funkcjonariuszy PSP wspierało 88 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** z Radomia i gmin powiatu radomskiego. Z danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu wynika, że w 2020 r. jednostki OSP dysponowane były 353 razy do zdarzeń na terenie miasta Radomia.

3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka

W 2020 r. działania powiatu radomskiego w obszarze kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki determinowała pandemia COVID-19. Z powodu koronawirusa odwołane zostały m.in. 3 sztabowe imprezy organizowane tradycyjnie przez powiat: XI Galę Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego, IX Konkurs Gospodarczy Starosty Radomskiego „Perła Powiatu” oraz XIV Festyn Rodzinny Powitanie Lata „Domaniów 2020”. Mimo to szereg imprez - w przerwach między kolejnymi *lockdownami*- udało się jednak zorganizować (zob.: poniższe zestawienia):

Tabela 35. Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2020 r.

Organizator imprezy	Powiat	Stowarzyszenia wylonione w drodze konkursu	Inne samorządy (na podstawie zawartych porozumień)	Stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promuj. powiat)	Razem
Liczba imprez	0	6	17	32	55

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 36. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie dorocznie przez powiat – odwołane w 2020 r. z powodu COVID-19

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Planowane miejsce	Koszt (w zł)
1.	XI Gala Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego	odwołano - COVID-19	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	-
2.	IX Konkurs Gospodarczy Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”	odwołano - COVID-19	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	-
3.	XIV Festyn Rodzinny Powitanie Lata „Domaniów 2020”	Odwołano - COVID-19	Plaża nad Zalewem w Domaniowie	-
Razem koszty:				-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 37. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2020 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	„Zabytkowo i Klockowo” –Warsztaty Zabytkowej Architektury Sakralnej Powiatu Radomskiego dla Dzieci	Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „NDM”	01.03. – 30.11.	gminy powiatu radomskiego	1 300
2.	XXVI Festiwal Folkloru im. Józefa Myszki	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łżeckiej	22.07. –30.11.	Łża	4 000

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
3.	XXXIV Ogólnopolskie Dni Leśmianowskie	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Ilżeckiej	20.05. – 30.11.	Ilża	6 500
4.	Konkurs Historyczny Patria Nostra	Fundacja Patria Nostra	01.03. – 15.10.		1 500
5.	XXVI Ilżecki Jarmark Sztuki Ludowej	Towarzystwo Ochrony i Promocji Zawodów Ginących	Zrealizowano część zadania	Ilża	225
6.	XVII Festiwalu Piosenki Turystycznej i Patriotycznej	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych	06.11. – 21.12.	Radom	1 700
7.	IV Przegląd Twórczości Zespołów Wokalno-Muzycznych w Jedlni	Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Boni Angeli”	Zrezygnowano - COVID-19	Jedlnia, gm. Pionki	-
Razem koszty:					15 225

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących** Powiat Radomski wsparcie uzyskiwały przedsięwzięcia o zasięgu międzygminnym, wojewódzkim i centralnym, w tym konkursy, festiwale, koncerty, turnieje, festyny itp.³².

W ramach **porozumień zawartych z innymi samorządami** powiat wspierał m.in.:

- miasto i gminę Ilża: Festiwal Artystyczny Dzieci i Młodzieży „Słowo i Piosenka”; Ogólnopolski Plener Malarski „Zabytki Powiatu Radomskiego”; Ogólnopolskie Spotkania z Balladą; Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznych oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży; Ogólnopolski Przegląd Formacji Tańca Nowoczesnego;

Ze względu na pandemię COVID-19 zrezygnowano z realizacji imprez: Turniej Wiedzy o Powiecie Radomskim, Turniej Rycerski, Powiatowa Gala Strażacka w Ilży;

- miasto Pionki: XXI Dni Ziemi; XXII „Sobótki, Janki, Wianki”; XIX Ogólnopolski Turniej Recytatorski Literatury Klasycznej im. Jana Kochanowskiego; XIII Przegląd Pieśni Patriotycznej Klubów Seniora Ziemi Radomskiej; „Lew do Panny” – VII Powiatowy Konkurs Młodzieżowych Zespołów Muzycznych; „Pocieniujemy słowem” – VII warsztaty teatralne dla młodzieży Powiatu Radomskiego; Formatowanie XX– Artyści Powiatu Radomskiego; Idolek 15 – Powiatowy Konkurs Wokalny; XII Powiatowy Dzień Animatora Kultury; XII Powiatowy Konkurs Filmu Amatorskiego; „11 Listopada w wyobraźni dzieci i młodzieży” – VII Powiatowy Konkurs Recytacji i Pieśni;

Ze względu na pandemię COVID-19 zrezygnowano z realizacji imprez: Piknik Rodzinny w Pionkach; XIV Turniej Tańca Boogie-Woogie Ziemi Radomskiej o Puchar Starosty; XXI Dzień Seniora.

³² Szczegółowy wykaz imprez zawiera „Sprawozdanie dotyczące realizacji Roczno Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2020 roku”, załącznik do uchwały nr 325/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

W przypadku:

- gminy Przytyk: XXI Ogólnopolskie Targi Papryki 2019;
- gminy Wierzbica: Przegląd Dorobku Artystycznego Mieszkańców Powiatu;
- gminy Jedlnia-Letnisko: Powiatowo-Gminne Dożynki w Jedlni Letnisko zrezygnowano z realizacji ze względu na Covid-19

Łącznie na wsparcie imprez, które udało się zorganizować, wydatkowano 47 000 zł.

W ramach **udzielenia pomocy finansowej** innym samorządom powiat wspierał m.in.:

- gminę Jedlińsk – Widowisko Obrzędowe „Ścięcie Śmierci” w Jedlińsku;
- miasto i gminę Skaryszew – Skaryszewski Jarmark Koński – Koncert „Estrada Folkloru” w Skaryszewie;

Łącznie na ten cel wydatkowano 12500 zł.

Tabela 38. Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2020 r.

Organizator imprezy	Kluby sportowe wylonione w drodze konkursu	Kluby sportowe, stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promujących powiat)	Razem
Liczba imprez	12	20	32

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 39. Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2020 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zapasach w zawodach wojew. i centralnych	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Judo Kowala”	20.07. – 30.12.	-	12 000
2.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w dyscyplinie sportowej – judo w zawodach wojew. i centralnych	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlik” Wierzbica	21.02. – 30.11.	-	14 580
3.	Organizacja Finałów Powiatu Radomskiego szkół podstawowych i gimnazjów w ramach Mazowieckich Igrzysk Dzieci oraz Mazowieckich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w grach zespołowych,	Szkolny Związek Sportowy w Jedlińsku	Zrealizowano część zadania	-	5 100

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
	sportach indywid.; udział reprezentacji powiatu w zawodach wojew. i centralnych				
4.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radom. w kickboxingu i taekwondo w zawod. wojew. i centralnych	Klub Sportowy Centrum Tang Soo Do	21.02. – 31.12.	-	12 000
5.	Turniej Halowej o Puchar Starosty Radomskiego	Uczniowski Klub Sportowy „BETA” Pionki	Zrealizowano część zadania	Pionki	1 300
6.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zawodach wojewódzkich i centralnych w piłce nożnej	Gminny Klub Sportowy „Drogowiec Jedlińsk”	01.08. – 30.11.	-	2 000
7.	Międzypowiatowy Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	Gminny Klub Sportowy „JAGUAR” Wolanów	10.09. - 30.09.	-	2 500
8.	VIII Memoriał im. Sławomira Rutki w halowej piłce nożnej oldboyów	Klub Sportowy „PROCH” Pionki	02.03. – 30.03.	Pionki	1 000
9.	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej CHOMENTÓW CUP o Puchar Starosty Radomskiego	Ludowy Klub Sportowy CHOMENTÓW Skaryszew	01.06. – 30.09.	Chomentów	2 500
10.	XV Memoriał Andrzeja „Dzidka” Grosiaka w piłce nożnej dla dzieci	Klub Sportowy „PROCH” Pionki	14.07. – 30.09	Pionki	1 500
11.	XXIV Memoriał Henryka Zatorskiego w halowej piłce nożnej dzieci	Klub Sportowy „PROCH” Pionki	01.10. - 12.12.	Pionki	1 500
12.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt im. T. Machnio	Klub Sportowy „BETA” Pionki	15.11. - 15.12.	Pionki	1 000
13.	Organizacja Ogólnopol. Turnieju Judo dla Dzieci i Młodzików	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Judo Kowala”	Zrezygowano - COVID-19	-	-
14.	Cross Rowerowy po Puszczy Kozienickiej	Uczniowski Klub Sportowy „BETA” Pionki	Zrezygowano - COVID-19	Pionki	-
15.	Turniej Halowej o Puchar Starosty Radomskiego	Uczniowski Klub Sportowy „BETA” Pionki	Zrezygowano - COVID-19	Pionki	-

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
16.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	Gminny Klub Sportowy „JAGUAR” Wolanów	Zrezygnowano - COVID-19	Wolanów	-
17.	Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	Gminny Klub Sportowy „JAGUAR” Wolanów	Zrezygnowano - COVID-19	Wolanów	-
18.	XXII Ogólnopolski Turniej Mikołajkowy w halowej piłce nożnej dzieci	Klub Sportowy „PROCH” Pionki	Zrezygnowano - COVID-19	Pionki	-
Razem koszty:					56 980

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących Powiat Radomski** wspierano kluby sportowe, stowarzyszenia i szkoły w organizacji takich imprez turystyczno-sportowo-rekreacyjnych, jak m.in.: Cykl wypraw rowerowych „Co za Jazda”; Leśna Dyszka w Zalesicach; 7 w Podobłoczach Itża; Bieg Świętego Huberta, czyli Skaryszewska Pogoń za Lisem; Deblowy Turniej Tenisowy w Pionkach; II Deblowy Turniej Tenisa o Puchar Starosty Łącznie na ten cel wydatkowano 15 753 zł.

3.2. Ład gospodarczy

3.2.1. Stan gospodarki

Wpływ powiatowego samorządu, zaliczanego do tzw. otoczenia biznesu, na lokalną gospodarkę należy rozpatrywać bardziej w kategoriach stwarzania dogodnego klimatu i przyjaznej atmosfery dla przedsiębiorców niż bezpośredniego na nią oddziaływania. Dlatego przywoływane niżej dane odzwierciedlają jedynie ogólny obraz gospodarki, a prezentowane są głównie z informacyjnego obowiązku. Nie służą one natomiast pogłębionym analizom i ewaluacji. Formułowanie wyczerpujących ocen w odniesieniu akurat do stanu gospodarki nie jest przedmiotem niniejszego opracowania. Trudno bowiem w dokumencie, jakim jest *Raport...*, czyli podsumowanie z działalności zarządu powiatu, szczegółowo odnosić się do zagadnień, na które samorząd powiatowy ma ograniczony i tylko pośredni wpływ.

Tabela 40. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rok	2009	2010	2017	2018
Liczba podmiotów	9 297	9 842	11 093	11 565

Źródło: GUS.

Mieszkańcy powiatu radomskiego nie tracą ducha przedsiębiorczości. Jak wynika z powyższego zestawienia, łączna **liczba podmiotów gospodarczych** w powiecie radomskim systematycznie rośnie. W 2018 r. w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyła się ona o 24,4%, zaś w odniesieniu do roku 2017 – o 4,3%.

Z kolei pod względem **liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym** (zob.: tabela poniżej) radomski - na tle innych wybranych powiatów Mazowsza, zbliżonych pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, a zarazem leżących poza obszarem metropolitalnym Warszawy – również wypada relatywnie dobrze, wyprzedzając pod tym względem plocki, ostrołęcki i siedlecki. Statystyka nie jest jednak już tak optymistyczna, gdy zestawimy ją z wyliczoną dla województwa. W 2019 r. mierzona tym wskaźnikiem przedsiębiorczość mieszkańców powiatu radomskiego osiągnęła tylko niespełna połowę wielkości określonej dla Mazowsza. Pamiętać trzeba jednak, że mazowiecki wskaźnik mocno zawyża Warszawa.

Tabela 41. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2019 r. i porównanie z latami 2017-2018

Powiat / województwo	Rok		
	2017	2018	2019
radomski	1 167	1 223	1 301
ostrołęcki	978	1 018	1 082
plocki	1 071	1 119	1 187
siedlecki	1 098	1 150	1 222
woj. mazowieckie	-	2 528	2 671

Źródło: GUS.

Działowo-gałęziowo-branżową strukturę podmiotów gospodarczych działających w powiecie radomskim prezentuje poniższe zestawienie. Jeśli nie uwzględniać indywidualnych gospodarstw rolnych, największy, bo 27-procentowy, udział w niej mają przedsiębiorstwa handlowe oraz usługowe związane z branżą napraw samochodów i motocykli. Firmy budowlane stanowią 19%, zaś działające w obszarze przetwórstwa przemysłowego - 13% ogółu podmiotów gospodarczych.

Tabela 42. Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel hurt. i detaliczny; naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Pozostała działalność	Ogółem
Rok 2020							
276	1 716	2 467	3 466	803	259	3 788	12 775
Rok 2018							
268	1 624	1 962	3 337	783	218	3 373	11 565

Źródło: GUS.

Biorąc pod uwagę **strukturę zatrudnienia**, powiatowa gospodarka, jak wynika z poniższych danych, ma charakter zdecydowanie rolniczy. W sektorze tym zatrudniona jest ponad połowa pracujących, przy czym udział ich systematycznie i wyraźnie spada: z 60,3% w 2007 r. do 54,3 w 2016 r. i 51,8% w 2019 r.

Znaczna grupa osób zmieniała zatrudnienie i, jak można sądzić, w wielu przypadkach z rolnictwa „odpływa” do sektora usług, który w latach 2007-2019 odnotował najbardziej dynamiczny wzrost liczby pracujących. W 2019 r. liczba zatrudnionych w usługach w porównaniu do roku 2007 zwiększyła się aż o 140%.

Tabela 43. Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych.

Sektor Rok	Rolniczy	Przemysłowy	Usługowy	Finansowy	Pozostałe	Ogółem
2007	18 025	5 194	1 375	339	4 938	29 871
2011	17 635	5 433	2 284	386	5 109	30 847
2016	17 697	6 121	2 979	292	5 520	32 609
2019	17 709	7 225	3 297	242	5 721	34 194

Źródło: GUS.

Wskaźnik P, czyli wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca powiatu przyjmowany przez Ministerstwo Finansów do obliczania subwencji wyrównawczej dla powiatowych samorządów, wydaje się obiektywnie i syntetycznie odzwierciedlać kondycję, siłę oraz prężność lokalnej gospodarki. W odniesieniu do powiatu radomskiego miernik ten na rok 2020 i 2021 (wskaźniki na rok 2020 zostały wyliczone na podstawie danych o dochodach podatkowych za rok 2018 według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r., zaś na rok 2021 – wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r.) kształtowały się odpowiednio na poziomie 166,70 zł i 193,94, tzn. zaledwie na poziomie ok. 60% średniej krajowej (odpowiednio: 57,9% oraz 61,1%). W odniesieniu do woj. mazowieckiego natomiast wskaźnik P dla powiatu radomskiego to jedynie niespełna 40%.

Również w porównaniu z innymi wybranymi powiatami na Mazowszu, zbliżonymi pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, radomski wypada słabo. Dowodzi tego poniższa tabela:

Tabela 44. Wskaźnik P na 2020 i 2021 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego

Powiat / Mazowsze / Kraj	Wskaźnik P (w zł)	
	na 2020 r.	na 2021 r.
radomski	166,70	193,94
miński	294,07	335,88

ostrolęcki	172,91	190,04
piaseczyński	621,98	671,98
płocki	204,83	222,39
pruszkowski	532,41	582,65
siedlecki	173,77	198,61
woj. mazowieckie	451,38	497,02
kraj	287,95	317,61

Źródło: Ministerstwo Finansów

3.2.2. Infrastruktura drogowa

Łączna długość dróg powiatowych, którymi zarządza Powiat Radomski, a ściślej Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu, wynosi 545,3 km³³. Nakłady inwestycyjne związane z przebudową lub rozbudową dróg od lat mają zdecydowanie największy udział w wydatkach majątkowych ogółem. W 2020 r. wskaźnik ten wyniósł 72,4% (w 2019 r. - 91,3%). W 2020 r. budżet powiatu wyasygnował na ten cel 32,5 mln zł (w 2019 r. - 56,8 mln zł). Różnice rok do roku to efekt finalizacji w 2019 r. największego w historii powiatu projektu drogowego, związanego z rozbudową dwóch dróg powiatowych wraz z budową ścieżek rowerowych, który był realizowany przy współfinansowaniu ze środków UE (zob. także: uwagi poniżej oraz w pkt 3.4.1. tegoż *Raportu...*). Efekty rzeczowe inwestycji drogowych w 2020 r. i latach wcześniejszych prezentuje następujące zestawienie:

Tabela 45. Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg powiatowych w 2020 r. i latach: 2007, 2010, 2013, 2018, 2019

	2007	2010	2013	2018	2019	2020
Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg powiatowych (w km)	18,8	42,0	8,9	12,3	32,8	22,7

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Jak wynika z powyższej tabeli rok 2020, biorąc pod uwagę lata wybrane do zestawienia, przeszedł do historii z trzecim wynikiem, przyjmując za kryterium oceny długość przebudowanych/rozbudowanych dróg powiatowych. I choć pod względem rozmiarów inwestycji drogowych dwa inne lata obfitowały już w efekty rzeczowe o większej skali, to powodów do satysfakcji nie brakuje.

Rekordowym był rok 2010. Decydujący wpływ na uzyskany rezultat miał fakt, że właśnie na 2010 r. przypadło zakończenie realizacji kilku zadań współfinansowanych ze środków unijnych, bez których modernizacja dróg powiatowych na taką skalę nie byłaby możliwa. W latach późniejszych możliwości pozyskiwania środków pomocowych UE na inwestycje drogowe, w szczególności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, stały się już nieporównywalnie mniejsze.

Z kolei rok 2019 zapisał się jako ten, w którym, jak wyżej wspomniano, zakończyła się rzeczowa realizacja największego w historii powiatu projektu drogowego. Zadanie pn. „*Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy*

³³ Wykaz dróg powiatowych wraz z mapą ich sieci: <https://pzd-radom.finn.pl/bipkod/005> - przyp. red.

Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego” było wdrażane w partnerstwie z Gminą Miasta Radomia, przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Przedsięwzięcie obejmowało rozbudowę dwóch dróg powiatowych w gm. Zakrzew: Młódnice – Jarosławice – Cerekiew – Radom oraz Taczówek – Taczów – Milejowice wraz z budową ścieżek rowerowych. Wydatki na jego realizację sięgnęły kwoty 33,851 mln zł. Wobec wdrożenia tak dużego projektu (i szeregu innych nieco mniejszych) nie może dziwić fakt, że po rekordowym roku 2010, rok 2019 był drugim pod względem skali efektów rzeczowych osiągniętych w powiatowym drogownictwie.

Rezultaty modernizacji (ściślej: przebudowy/rozbudowy) oraz remontów dróg powiatowych w 2020 r. w postaci:

- 22,72 km przebudowanych/rozbudowanych dróg,
- 5,41 km wybudowanych chodników,
- 10,52 km wyremontowanych dróg powiatowych

prezentują szczegółowo dwie poniższe tabele:

Tabela 46. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudow.chodników w 2020 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg (w m)	Długość wybudowanych chodników(w m)	Długość wybudow. ciągów pieszo-rower. (w m)
1.	3336W	Wieniawa – Przytyk – Jedlińsk	6 328,93	1091,05	0,00
2.	3514W	Wierzchowiny - Lisów	265,00	145,00	
3.	3515W	Jedlińsk – Bartodzieje – Łukawa - Głowaczów	6 484,02	1 262,90	
4.	3529W	Kiedrzyń – Małęczyn – do dr. krajowej nr 9	881,55	488,80	
5.	3531W	Kuczki – Kazimierówka - Skaryszew	4 555,80	129,10	
6.	3536W	Odechów – Kowalków - Sienno	559,00	-	
7.	3542W	Wierzbica – Modrzejowice	3 648,00	2 290,00	
Razem:			22 722,30	5 406,85	0,00

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Tabela 47. Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2020 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość wyremontowanego odcinka drogi (w m)
1.	3334W	Wir-Goszczewice-Przytyk	1 800,00
2.	3518W	Wola Goryńska – Stare Mąkosy -Jedlnia	1 806,00
3.	3520W	Suskowola - Policzna	1 920,00
4.	3530W	Klwatka-Bogusławice - Skaryszew	1 950,00
5.	3547W	Iłża - Antoniów	3 040,00
Razem:			10 516,00

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

3.3. Ład środowiskowy

3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo

Tabela 48. Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018*	2019	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7=6-3
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ^{3**}	4 246,8	4 864,7	4 994,30	4 713,00	+466,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	136 511	137 316	138 160	138 574	+2063
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	560,20	637,60	690,10	711,60	+151,40
Połączenia kanalizacji prowadzące do budynków mieszkalnych (indywid. i zbiorowego zamieszkania)	szt.	10 487	11 855	12 664	13 089	+20 602
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	57 240	59 536	60 829	6 1397	+4 157
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	11	11	11	11	0
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	szt.	19 301	19 385	17 046	19 169	-132
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	1 680	1 801	2 233	2 757	+1 077
Odpady z gospodarstw domowych ogółem	Mg ^{***}	14 766,72	16 898,49	24 621,20	23 251,93	+8 485,21
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg/M/rok	82	100	170,91	176	+94
Emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – bez CO ₂ ****	t/rok	305	240	213	210	- 95
Emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	53	51	46	42	-11
Powierzchnia parku krajobrazowego	ha	16 198,78	16 198,78	16 198,78	16 198,78	0
Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu	ha	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	0
Lesistość powierzchni powiatu	%	26,8	26,8	26,8	26,8	0

*Dane: GUS, 2018. Różnią się one od wskaźników określonych przez urzędy gmin powiatu radomskiego, zagregowanych w tym miejscu w poprzednim *Raporcie*...

**1 dam³ (dekametr³) = 1 000 m³.

***1 Mg (megagram) = 1 tona.

****W 2019 r. emisja dwutlenku węgla wynosiła 28,1 tys. t i stanowiła 99,3% ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: GUS, WIOŚ, Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025, Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2018–2019, danych urzędów gmin.

3.4. Ład instytucjonalny

3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza

W 2020 r. **dochody ogółem** budżetu przekroczyły „historyczną” granicę 200 mln zł, co w dobie pandemii koronawirusa poczytywać należy bez wątpienia za znaczący sukces. W retrospektywie długookresowej były one wyższe niż w 2007 r. o 183%, czyli blisko 3-krotnie (zob.: tabela poniżej). Na wyniku tym istotnie zaważył skokowy ich wzrost rok do roku 2018:2019. W tym okresie dochody ogółem zwiększyły się aż o 28,5%, podczas gdy w całym pięcioleciu 2013-2018 - o 18,6%.

Bardzo wyraźny progres, choć już nie aż tak silny jak w roku 2019 (w stosunku do roku 2018), utrzymał się także w roku 2020, kiedy dochody ogółem w porównaniu z 2019 r. zwiększyły się o 14%. Główny stymulator stanowiły dochody majątkowe, a ściślej dotacje przyznane powiatowi radomskiemu ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w łącznej kwocie ponad 27,6 mln zł na zadania zaplanowane do realizacji na lata 2021-2022 (m.in. modernizacja szpitala w Pionkach oraz przebudowa/rozbudowa czterech dróg powiatowych).

Systematycznie zwiększały się również **dochody własne** powiatu (z 19,1 mln zł w 2007 r. do 50,4 mln zł w 2019 r. i 51,6 mln zł w 2020 r.), choć ustawowe możliwości ich pozyskiwania są wciąż daleko mniejsze od potrzeb i oczekiwań samorządów powiatowych. Dynamika wzrostu (o 170%) dochodów własnych mierzona poziomami roku 2007 i 2020 była więc nieco niższa niż w przypadku dochodów ogółem (o 183%). Z kolei udział dochodów własnych w dochodach ogółem powiatu w wieloletniej retrospektywie kształtował się średnio na poziomie ok. 25%, z nieznacznymi wahaniami w dół lub górę, jak w 2018 r., kiedy przekroczył 30%. W 2020 r. wyniósł 23,9% i był niższy o 2,7 p.p. niż w 2019 r. Inaczej być jednak nie mogło wobec znacznie większej niż w odniesieniu do dochodów własnych dynamiki wzrostu w szczególności dochodów majątkowych i w ślad za nią kwoty dochodów ogółem.

Z analizy porównawczej natomiast **wydatków ogółem** wynika, że w 2020 r. w porównaniu do roku 2019 zmniejszyły się one o 3,8%. O nieznacznym spadku zdecydował fakt, że właśnie na 2019 r. przypadła kumulacja wydatków na realizację największego w historii powiatu projektu inwestycyjnego - związanego z rozbudową dwóch dróg powiatowych wraz z budową ścieżek rowerowych, współfinansowanego ze środków UE. To także powód, dla którego o 8,7 p.p. rok do roku zmniejszył się udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (więcej o wydatkach majątkowych w dalszej części analizy). W zestawieniu natomiast z rokiem 2007 wydatki ogółem w 2020 r. wzrosły o 134,2%.

Tabela 49. Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu na 2020 r. oraz ich zestawienie z wybranymi latami: 2007, 2013 i 2019 (wykonanie)

Wskaźnik	Rok			
	2007	2013	2019	2020
Dochody ogółem (w mln zł)	76,205	124,361	189,508	216,020
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (w %)	25,1	24,6	26,6	23,9

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Wydatki ogółem (w mln zł)	72,965	119,235	177,705	170,911
Deficyt budżetowy (w mln zł)	0,00	0,00	0,00	0,00
Nadwyżka budżetowa (w mln zł)	3,240	5,126	11,803	45,109
Kredyty (w mln zł)	2,410	5,000	5,000	0,00
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	16,8	11,2	35,0	26,3

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Poniżej **struktura wydatków** powiatowego budżetu na 2020 r. oraz porównanie do lat: 2007, 2013 i 2019, z uwzględnieniem procentowego udziału nakładów na poszczególne działy w wydatkach ogółem:

Tabela 50. Wydatki (wykonanie) w wybranych (głównych) działach budżetu oraz ich udziałów w wydatkach ogółem

Dział budżetu	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		2019		2020	
Transport i łączność (drogi)	9,594	13,1	15,841	13,3	65,884	37,1	43,307	25,3
Administracja publiczna	10,429	14,3	15,320	12,8	19,406	10,9	19,084	11,2
Oświata i wychowanie	15,174	20,8	19,645	16,5	22,313	12,6	25,117	14,7
Ochrona zdrowia	11,020	15,1	23,645	19,8	17,454	9,8	25,473	14,9
Pomoc społeczna	14,159	19,4	22,134	18,6	20,580	11,6	22,961	13,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7,746	10,6	15,271	12,8	16,712	9,4	18,685	10,9
Wydatki ogółem budżetu (w mln zł)	72,965	-	119,235	-	177,705	-	170,911	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać struktura wydatków budżetowych ulegała wyraźnej fluktuacji. W początkowej fazie analizowanego okresu punkt ciężkości strony wydatkowej budżetu przesunięty był na obszar infrastruktury społecznej, tzn. oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia. W przypadku tej pierwszej istotne znaczenie miała duża liczba uczniów kształcących się w powiatowych szkołach wówczas ponadgimnazjalnych – ze względu na trendy demograficzne znacznie wyższa niż obecnie.

W późniejszych latach (zważywszy na ograniczony zakres opracowania powyższa tabela ujmuje dane tylko z wybranych lat) zdecydowaną dominantę stanowiły wydatki na transport i łączność, czyli w praktyce nakłady na przebudowy, rozbudowy oraz bieżące utrzymanie dróg powiatowych. W latach 2018-2019, licząc w przybliżeniu, co czwarta, a w 2019 r. nawet co trzecia złotówka wydatkowana z budżetu przeznaczana była na ten właśnie dział. Z porównania wskaźników dla roku 2007 i 2019 wynika, że procentowy udział nakładów na drogownictwo w wydatkach ogółem budżetu uległ prawie potrojeniu (w liczbach bezwzględnych nakłady wzrosły nawet blisko 7-krotnie!).

W roku 2020 trend ten został znacząco zahamowany. Dominacja nakładów na zadania inwestycyjne realizowane w obszarze transportu (*de facto* drogownictwa) nad wydatkami

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

w innych działach budżetu nie była już tak wyraźna. Udział wydatków na drogi w wydatkach ogółem budżetu zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2019 do 25,3%, czyli aż o ponad 10 p.p. Zwiększyła się natomiast partycypacja wszystkich działów związanych z infrastrukturą społeczną. Największą dynamikę wzrostu, bo na poziomie ponad 5 p.p., odnotowała ochrona zdrowia – głównie za sprawą trwającej rozbudowy szpitala w Pionkach.

Struktura **wydatków majątkowych**³⁴ (zob.: tabela poniżej) w znacznej mierze odzwierciedla ewolucję układu wydatków ogółem budżetu. Rekordowy udział wydatków majątkowych na drogownictwo w wydatkach majątkowych ogółem, który w latach 2018-2019 sięgał ponad 90%, w roku 2020 uległ zdecydowanemu ograniczeniu – do 72,4%. Mimo to dział nadal bardzo wyraźnie dominuje na mapie inwestycyjnych przedsięwzięć powiatu.

Spadek partycypacji wydatków na modernizację i remonty dróg w łącznej kwocie wydatków majątkowych rok do roku spowodowało kilka czynników, w tym m.in.: kumulacja w 2019 r. wydatków majątkowych na wspomniany wyżej, współfinansowany ze środków UE, duży projekt drogowo-ścieżkowy, która, jakkolwiek incydentalnie, to jednak znacznie zawyżyła statystyczną poprzeczkę; „rozpędzająca się” rozbudowa szpitala w Pionkach oraz modernizacja szpitala w Iłży; wyraźnie mniejsze od planowanych, bo na poziomie tylko 80%, faktyczne wykonanie w 2020 r. wydatków majątkowych w dziale transport i łączność.

Na tle zmniejszonego udziału wydatków majątkowych na drogi zwraca uwagę bodaj rekordowo wysoka, blisko 25-procentowa, partycypacja nakładów inwestycyjnych na ochronę zdrowia. Stało się tak za sprawą z jednej strony przesunięcia wydatkowego wektora w powiatowym budżecie (wysokie zaangażowanie środków własnych), z drugiej zaś dotacji Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, o której wyżej była już mowa.

Tabela 51. Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych (głównych) działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem (w mln zł)

Dział budżetu*	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		Rok 2019		Rok 2020	
Transport i łączność (drogi)	6,620	54,1	9,895	74,1	56,798	91,3	32,513	72,4
Oświata i wychowanie	0,058	0,5	0,884	6,6	0,070	0,1	0,136	0,3
Ochrona zdrowia	2,566	21,0	0,475	3,6	3,880	6,2	11,168	24,9
Pomoc społeczna	1,412	11,5	1,075	8,1	1,093	1,8	0,436	1,0
Ogółem wydatki majątkowe	12,241	-	13,349	-	62,244	-	44,898	

*Udział wydatków majątkowych na administrację publiczną w wydatkach majątkowych ogółem, z wyjątkiem roku 2007, nie przekraczał 1%, dlatego ten dział pominięty został w powyższym zestawieniu.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

³⁴Wydatki powiatu na zadania inwestycyjne, np. w drogownictwie lub edukacji, realizowane przez jednostki budżetowe powiatu, jak PZDP lub szkoły, oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki, np. powiatowe SPZZOZ (ochrona zdrowia) lub samorządy gminne z terenu powiatu. Wydatki majątkowe to zatem wydatki inwestycyjne oraz dotacje na inwestycje – przyp. red.

3.4.2. Administracja samorządowa

a) zatrudnienie w powiecie radomskim

W 2020 r. łączny stan zatrudnienia w jednostkach powiatu radomskiego w porównaniu z rokiem 2019 kształtował się następująco:

Tabela 52. Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2020 r. i porównanie z rokiem 2019

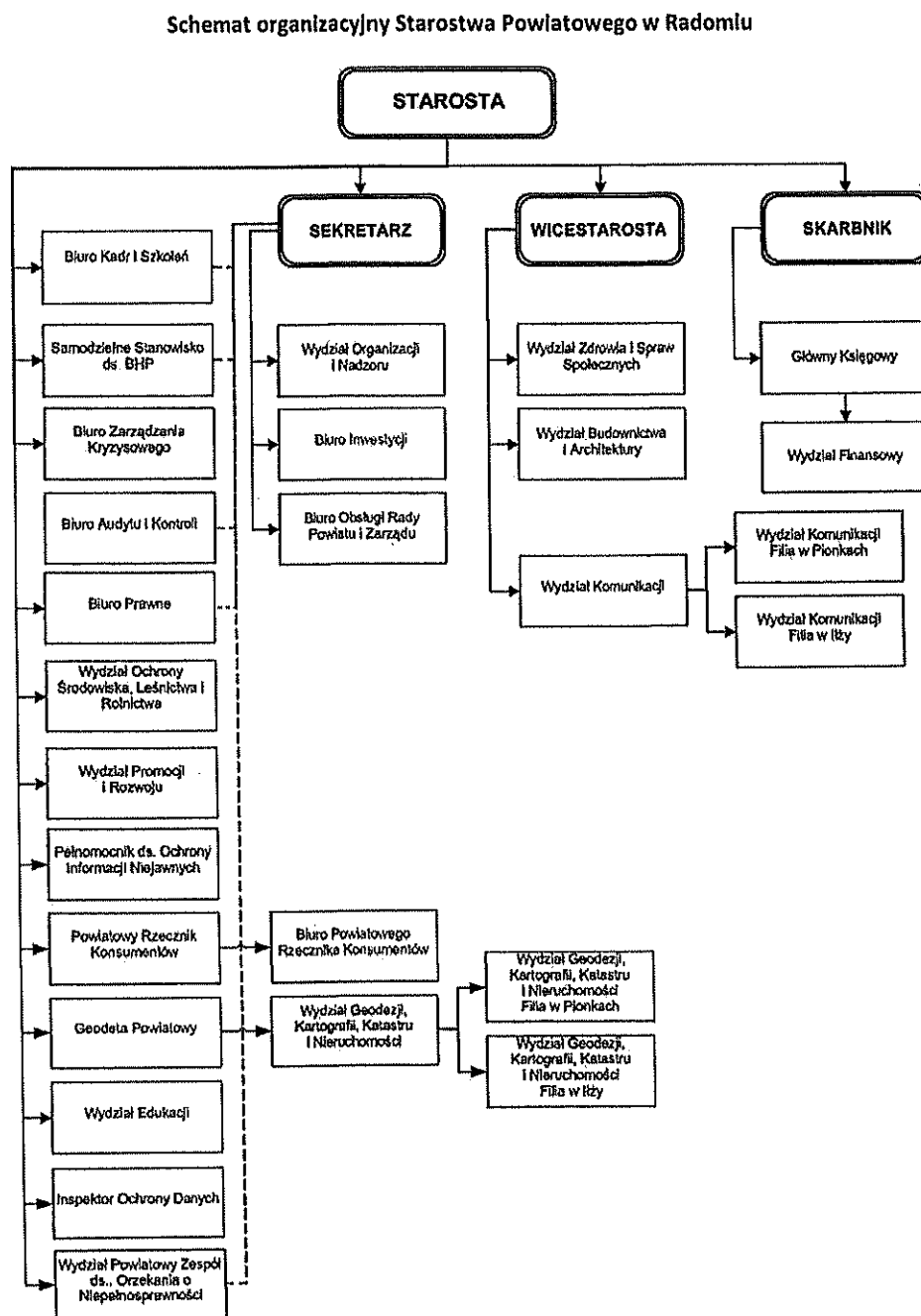
Lp.	Jednostka powiatu	Liczba osób		Liczba etatów	
		2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Starostwo Powiatowe w Radomiu	199	211	194,95	206
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	238	223	236,28	221,5
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu	25	26	24,5	25,5
4.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	91	88	84,8	83,75
5.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	85	86	76,25	79,75
6.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy	88	82	83,75	78,75
7.	Środowisk. Dom Pomocy Samopomocy w Jedlance	10	11	8,5	11
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Ilży	191	176	186,63	171,30
9.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach	228	219	222,81	213,35
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ilży	30	30	24,95	25,88
11.	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Pionkach	27	27	19,54	20,35
12.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Ilżeckiej w Chwałowicach	58	45	29,56	22,2
13.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Ilży	46	46	43,71	41,27
14.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Curie Skłodowskiej w Pionkach	86	84	75,84	93,34
15.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	87	93	81,99	84,33
16.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	39	44	33,75	38,76
17.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach	-	30		22,59
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ilży	10	10	7,35	7,35
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Pionkach	11	11	7,85	7,85
20.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Radomiu	17	16	13,96	13,13
21.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu	37	38	37,0	37,8
Ogółem:		1 614	1 596	1 504,47	1 505,75

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu.

b) organizacja Starostwa Powiatowego w Radomiu

Trudno w tym miejscu prezentować schematy organizacyjne 24 jednostek, włącznie ze służbami, inspekcjami i strażami (patrz: pkt 1.2. tegoż *Raportu...*), funkcjonujących w ramach powiatu. Zważywszy jednak na fakt, że Starostwo Powiatowe w Radomiu zajmuje szczególne miejsce w jego strukturze, będąc najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie, poniżej organizacja tej właśnie jednostki:

Wykres 2. Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu

c) decyzje administracyjne i postanowienia

Charakterystykę i strukturę aktów administracyjnych wydanych w 2020 r. przez właściwy organ prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 53. Akty administracyjne w powiecie radomskim

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
1.	Komunikacja , w tym dot.:	48 845	31	4	18	0	0
	rejestracji pojazdów	43 223	11	2	0	0	0
	praw jazdy (wydawania, zatrzymywania)	5 622	20	2	18	0	0
2.	Zarządzanie drogami powiatowymi , w tym dot.:	915	4	0	368	1	0
	lokalizacji urządzeń infrastruktury techn. w pasie drogowym	288	0	0	0	0	0
	lokalizacji zjazdów	224	4	0	0	0	0
	zajęcia pasa drogowego	400	0	0	0	0	0
	reklam w pasie drogowym	3	0	0	0	0	0
	opinii projektów decyzji o warunkach zabudowy	0	0	0	368	0	0
3.	Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych , w tym dot.:	69	0	0	0	0	0
	przejazdów pojazdów nienormatywnych	67	0	0	0	0	0
	wykorzystania dróg w sposób szczególny	2	0	0	0	0	0
4.	Budownictwo , w tym dot.:	2 729	15	2	1 352	0	0
	pozwoleń na budowę	2651	7	0	1352	0	0
	zgłoszeń (decyzji sprzeciwu)	78	8	2			
5.	Geodezja, nieruchomości, kataster , w tym dot.:	1 988	4	2	150	3	1
	gospodarki gruntami rolnymi i ochrony gruntów	1431	1	0	103	2	1
	gospodarki nieruchomościami nierolnymi	231	3	1	41	1	0
	katastru	311	0	1	6	0	0
	klasyfikacji użytków gruntowych oraz modernizacji gruntów	15	0	0	0	0	0
6.	Ochrona środowiska, rolnictwo i leśnictwo , w tym dot.:	149	7	4	2	0	0
	przetrzymania charta	1	0	0	0	0	0
	zmiany lasu na użytek rolny	0	0	0	0	0	0
	zadrzewień	85	1	1	0	0	0
	przekwalifikowania gruntu rolnego na grunt leśny (PROW)	0	0	0	0	0	0
	geologii	18	0	0	1	0	0
	gospodarki wodnej	23	6	3	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	gospodarki odpadami	16	0	0	0	0	0
	ochrony powietrza i ochrony przed hałasem	6	0	0	1	0	0
7.	Zdrowie i sprawy społeczne, w tym dot.:	18	0	0	0	0	0
	sprowadzenia zwłok z zagranicy	18	0	0	0	0	0
8.	Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy, w tym dot.:	44 781	82	26	478	0	0
	uznania za osobę bezrobotną z prawem i bez prawa do zasiłku	18 639	80	24	339	0	0
	utrąty statusu bezrobotnego z prawem i bez prawa do zasiłku	16 578				0	0
	przyznania, utraty, zawieszenia i wznowienia stypendiów i dodatków aktywizacyjnych	4 746				0	0
	nabycia i utraty prawa do zasiłku w trakcie posiadania statusu bezrobotnego	4 030				0	0
	obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	788	2	2	139	0	0
9.	Rodzina i pomoc społeczna, w tym dot.:	1 055	0	0	0	0	0
	przyznania dodatku wychowawczego	184	0	0	83	0	0
	przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	349	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek	45	0	0	0	0	0
	zwolnienia rodziców biologicznych z odpłatności	125	0	0	0	0	0
	umieszczenia osoby w DPS i odpłatności	336	0	0	0	0	0
	uczestnictwa w ŚDS	16	0	0	2	0	0
10.	Edukacja, w tym dot.:	396	0	0	0	0	0
	skreślenia z listy uczniów	1	0	0	0	0	0
	zwolnienia uczniów z zajęć wychowania fizycznego	56	0	0	0	0	0
	zwolnienia z opłat za posiłki	0	0	0	0	0	0
	potrzeby kształcenia specjalnego	287	0	0	0	0	0
	potrzeby nauczania indywidualnego oraz zajęć	52	0	0	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	rewalidacyjno-wychowawczych						
	Rozwój powiatu, w tym dot.:	49	0	0	17	0	0
	planowania i zagospodarowania przestrzennego	6	0	0	3	0	0
11.	ewidencji Starosty Radomskiego organizacji pozarządowych: stowarzyszeń kultury, kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej oraz uczniowskich klubów sportowych	19	0	0	0	0	0
12.	Orzekanie o niepełnosprawności i jej stopniu	2 352	194	27	14	0	0
Ogółem:		103 346	337	65	2 399	4	1

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z przedstawionych danych w 2020 r. w starostwie i jednostkach organizacyjnych powiatu radomskiego wydano łącznie 105.745 aktów administracyjnych (decyzji i postanowień), czyli o 6.735 mniej (6%) niż w 2019 r., na co wpłynęły z pewnością *lockdown* i pandemia COVID-19.

Spośród 103.346 decyzji administracyjnych 337, tj. 0,33%, zostało zaskarżonych przez stronę, przy czym organ drugiej instancji uchylił do ponownego rozpatrzenia tylko 65, czyli zaledwie 0,06% ogółu wydanych decyzji. W przypadku 2.399 postanowień administracyjnych zaskarżono 4, tj. 0,17% ogółu, wskutek czego jedno zostało uchylone.

d) skargi na działalność organów i jednostek powiatu

Dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu rozstrzygnięcia skarg (w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego) na działalność organów i jednostek powiatu, które wpłynęły od mieszkańców w 2020 r., prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 54. Skargi na działalność jednostek powiatu w 2020 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)			Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	
1.	Powiatowy Urząd Pracy	4	1	3	1. Nieprawidłowości w funkcjonowaniu PUP w zakresie rozdysponowania środków z programu POWER w formie bonów zasiedleniowych. 2. Nieprawidłowości w funkcjonowaniu PUP w zakresie: wydania decyzji o odmowie udzielenia pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy przyznawanej na podstawie art.15zzd ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)			Przedmiot skargi
					przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw; • niewłaściwego sposobu przekazania dokumentacji zawierającej dane osobowe, które według skarżącej były danymi wrażliwymi. 3. Bezczyność organu – Dyrektora PUP w Radomiu i podległych mu urzędników. 4. Niewypłacenie stypendium za staż odbyty w 2016r.
2.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Iłży	8	2	6	1. Wynagrodzenia pracownicze. 2. Nieaktualne informacje dot. harmonogramu pracy Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej. 3. Nieudzielenie pacjentowi pomocy medycznej w Poradni Nocnej i Świątecznej Pomocy z powodu braku lekarza.
Ogółem:		12	3	9	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z powyższych danych w 2020 r. na działalność jednostek powiatu wpłynęło 12 skarg, z których 3 uznane zostały za zasadne, a 9 - za niezasadne. W 2019 r. w powiatowych rejestrach odnotowano łącznie 18 skarg, w tym 3 zasadne i 15 niezasadnych.

e) orzekanie o niepełnosprawności

Orzeczenia o ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Do końca 2019 r. zespół funkcjonował jako jednostka organizacyjna powiatu radomskiego, obsługując także mieszkańców 6 sąsiednich powiatów: białobrzeskiego, grójeckiego, kozienickiego, przysuskiego, szydłowieckiego i zwoleńskiego (od 1 stycznia 2020 r. PZON działa jako wydział Starostwa Powiatowego w Radomiu). Z racji choćby tylko liczby ludności zamieszkującej na terenie działania poszczególnych samorządów wnioski mieszkańców powiatu radomskiego mają największy udział w łącznej liczbie załatwianych spraw.

Podstawowe dane dotyczące powiatu radomskiego oraz wskaźniki ogółem zawiera poniższe zestawienie (wyraźny wpływ na ich wartości określone dla 2020 r. miał COVID-19):

Tabela 55. Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2020 r. i porównanie z rokiem 2019

Lp.	Wskaźnik	Powiat radomski		Ogółem	
		2019	2020	2019	2020
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności (ogółem)	2 540	2 287	6 884	6 087
2.	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności	2 460	2 352	6 573	6 190
3.	Liczba wydanych legitymacji uprawniających do zniżkowych przejazdów środkami komunikacji publicznej	317	236	737	543
4.	Liczba wydanych kart parkingowych uprawniających do parkowania pojazdów w miejscach dla osób z niepełnospr.	314	324	782	796

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu.

f) ochrona praw konsumentów

Powiatowy rzecznik konsumentów realizuje zadania samorządu w zakresie ochrony praw konsumentów jako zadania własne na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Podstawę prawną działalności rzecznika konsumentów stanowią przepisy art. 37 - 43 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, które wskazują, że podstawowym i nadrzędnym celem rzecznika konsumentów jest ochrona praw i interesów konsumentów. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez zapewnienie bezpłatnych porad i informacji prawnej w zakresie ochrony konsumentów, występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów, współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikiem Finansowym, Urzędem Komunikacji Elektronicznej, Urzędem Regulacji Energetyki, Państwową Inspekcją Handlową oraz organizacjami konsumenckimi.

W 2020 roku do Powiatowego Rzecznika Konsumentów wpłynęło 1020 spraw. Dotyczyły one udzielenia pomocy prawnej związanej z realizacją umów sprzedaży stacjonarnej, na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, usług, umów o dzieło, umów telekomunikacyjnych, pocztowych i kurierskich, sektora energetycznego i wodnego, turystyki i rekreacji, urządzeń gospodarstwa domowego, artykułów wyposażenia domu, umów finansowych, transportowych, ubezpieczeniowych, związanych z opieką zdrowotną.

W roku sprawozdawczym problemy konsumentów związane były z reklamacjami składanymi zarówno z tytułu gwarancji jakości, jak i z tytułu rękojmi. Polegały one głównie na nieuznaniu reklamacji przez sprzedawców, pomimo występowania do tego przesłanek lub także odmowa uznania reklamacji przez gwaranta. Wiele kwestii dotyczyło również zawierania umów pod wpływem błędu z firmami oferującymi sprzedaż oraz montaż instalacji fotowoltaicznych, nienależycie wykonanej naprawy motoryzacyjnej czy dokonania wadliwego montażu stolarki okiennej i drzwiowej. W 2020r., po wprowadzeniu obostrzeń związanych z wprowadzeniem stanu pandemicznego w związku z COVID-19, konsumenci napotykali na problemy związane ze zwrotem zaliczek na skutek wypowiedzenia umów, które nie mogły być zrealizowane w określonym czasie, np. wyjazdy turystyczne, odwołane loty, odwołane imprezy okolicznościowe. Inne problemy dot. narastającego problemu z transakcjami dokonywanymi w sieci czy też kradzieżami środków z kont konsumentów lub danych personalnych.

Rzecznik udzielał konsumentom pomocy w formie porad osobistych, pisemnych i telefonicznych. Występował 83-krotnie do przedsiębiorców na rzecz ochrony interesów konsumenckich, prowadził mediacje telefoniczne oraz za pomocą poczty elektronicznej na rzecz pokrzywdzonych konsumentów.

Pomoc rzecznika odnosiła pozytywny skutek, z wyjątkiem sporadycznych sytuacji, w których roszczenia konsumenta były ewidentnie nieuzasadnione. Rzecznik podejmował także szereg działań edukacyjnych na rzecz konsumentów dorosłych oraz młodzieży szkolnej. Ponadto współpracował z lokalnymi oraz społecznościowymi mediami, udzielając wywiadów i informacji na temat bieżących problemów konsumenckich.

3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna

Organizacje pozarządowe zarejestrowane w ewidencji Starosty Radomskiego wg stanu na koniec 2020 r.:

Tabela 56. Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego

Lp.	Typ i dziedzina aktywności organizacji pozarządowej	Liczba
1.	Uczniowskie Kluby Sportowe	54
2.	Kluby sportowe	58
3.	Stowarzyszenia – koła gospodyń wiejskich	8
4.	Stowarzyszenia społeczne - inne	36
5.	Ochotnicze straże pożarne	90
Razem:		246

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

O współpracy powiatu radomskiego z organizacjami pozarządowymi mowa jest też w pkt 2.2.12 i 3.1.6 niniejszego *Raportu*...

Wykaz przedsięwzięć powiatu radomskiego poddanych konsultacjom społecznym z mieszkańcami bądź ich reprezentacją zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 57. Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2020 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (programu, projektu, zadania inwestycyjnego itp.) konsultowanego z mieszkańcami lub ich reprezentacją	Zakres tematyczny przedsięwzięcia poddanego konsultacjom społecznym	Jednostka przeprowadzająca konsultacje społeczne
1.	Zmiana granicy gminy Ilża, naruszająca granicę powiatu radomskiego	Zmiana granicy gminy Ilża, naruszająca granicę powiatu radomskiego	Starostwo Powiatowe (Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości)
2..	Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r.	Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi	Starostwo Powiatowe (Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu)
3.	Budowa drogi pieszo-rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 3528W Kiedrzyń - Radom	Prezentacja projektowanych rozwiązań geometrycznych, lokalizacja istniejących zjazdów do nieruchomości położonych przy drodze	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
4.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3336W Wieniawa - Przytyk - Jedlińsk wraz z budową ścieżki rowerowej	j.w.	PZDP

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZAKOŃCZENIE

Pandemia COVID-19, która na początku 2020 r. dotarła również do Polski, diametralnie zmieniła rzeczywistość społeczno-gospodarczą zarówno państwa, jak i poszczególnych samorządów: od województw poczynając, poprzez powiaty, a na gminach kończąc. I choć dziś mądrzejsi jesteśmy o rok doświadczeń, to większość pytań, obaw i dylematów definiowana w *Zakończeniu* poprzedniego *Raportu*... pozostaje aktualna: jak w nadchodzących miesiącach i latach kształtować się będzie sytuacja epidemiczna?; w jakim stopniu wpłynie ona na wzrost gospodarczy?; czy finanse publiczne państwa podążają wyzwaniom? Z ostatecznymi odpowiedziami na te i szereg innych kwestii przyjdzie nam jeszcze poczekać. Mimo wielu niewiadomych, spróbujmy jednak w tym miejscu, podobnie jak w poprzednich raportach, sformułować kilka prognoz i konkluzji na przyszłość.

1. **Kurs na inwestycje – bez zmian!** Wydatki majątkowe – już tylko z racji szeregu rozpoczętych wieloletnich inwestycji, nie mówiąc o tych, które wkrótce ruszą - z pewnością nadal będą miały bardzo wysoki udział w wydatkach ogółem budżetu powiatu, czyli rzędu 30%. Konfrontacja z trudnym i wymagającym otoczeniem zewnętrznym nie może przecież oznaczać rezygnacji z kontynuowania prowadzonych już przedsięwzięć lub podejmowania nowych inwestycyjnych wyzwań.
2. **Dotacje zewnętrzne niczym tlen.** Warunkiem utrzymania ostrego „kursu na inwestycje” będzie efektywne zdobywanie przez powiatowy samorząd środków zewnętrznych – pochodzących zarówno ze źródeł krajowych (państwowe fundusze celowe, budżet państwa), jak i zagranicznych (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFIS), w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego zwłaszcza w ramach RPOWM na lata 2021-2027). W odniesieniu do środków krajowych powiat odnotował już sukcesy – i to niemałe! W 2020 r. oraz na początku 2021 r. samorządowy budżet zasiliły m.in. dotacje ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jst, przyznane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL) w łącznej kwocie 42,1 mln zł. Przeznaczone zostały na dofinansowanie modernizacji czterech dróg, rozbudowy szpitala w Pionkach oraz przebudowy i rozbudowy budynku szkolnego dla SOSW w Chwałowicach (zob.: uwagi poniżej). Istotnym wsparciem dla realizacji powiatowych inwestycji były także środki pozyskane w 2020 r. i 2021 r. m.in. z:

- Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych (RFDS) - na przebudowę/rozbudowę dróg powiatowych,
- Funduszu Solidarnościowego (FS) - na budowę Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach,
- Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) – na remonty szkolnych obiektów sportowych przy CKZiU w Pionkach, ZS w Pionkach i LO w Iłży;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – na likwidację barier transportowych i architektonicznych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

Nie ma najmniejszego powodu, by tej dobrej passy nie kontynuować także w najbliższych latach. Środki europejskie w ramach nowej perspektywy budżetowej UE, Krajowy Plan Odbudowy, RFIL, RFDS, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PFRON, FS, FRKF to tylko niektóre źródła potencjalnych dotacji rozwojowych, o które powiat będzie zabiegał w celu efektywnego i skutecznego zdobywania dofinansowania kosztów samorządowych inwestycji.

3. **Inwestycyjne okręty flagowe.** Wystarczy pobieżna analiza struktury budżetu na 2021 r. oraz zapisów wieloletniej prognozy finansowej, by dostrzec skalę rozmiarów portfela inwestycyjnego powiatu. Nie sposób w tym miejscu dokonać przeglądu wszystkich przedsięwzięć, dlatego odwołajmy się tylko do wybranych - najważniejszych, jak się wydaje, zadań:

- ❖ **rozbudowa szpitala w Pionkach** to zdecydowanie największa, a zarazem sztandarowa inwestycja powiatu. Rozpoczęte w 2019 r. przedsięwzięcie obejmuje budowę pawilonów zabiegowego i zachowawczego, adaptację (modernizację) istniejącego budynku na potrzeby: administracji szpitala, laboratorium medycznego i izolatorium, zakupy sprzętu i wyposażenia. W 2021 r. planowane jest oddanie do użytku pawilonu zabiegowego. Cała inwestycja kosztować będzie ok. 68 mln zł. Finał planowany jest na koniec 2022 r. Z pomocą w sfinansowaniu niezbędnych nakładów przyszedł Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla jst. W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powiat otrzymał dotacje na rozbudowę szpitala w łącznej wysokości 28,5 mln zł.
- ❖ **modernizacja szpitala w Ilży** – to zadanie wprowadzie już nie na tak dużą skalę jak w przypadku lecznicy w Pionkach, ale również o fundamentalnym znaczeniu dla systemu powiatowej ochrony zdrowia. Drugi etap inwestycji obejmuje modernizację bloku operacyjnego. Prace powinny zakończyć się w 2021 r. Przebudowa i modernizacja działu chirurgii oraz bloku operacyjnego kosztować będzie łącznie 7,2 mln zł. W ramach rozpoczętego w 2019 r. przedsięwzięcia zmodernizowany został już dział chirurgiczny oraz zakupiony - przy wydatnym współfinansowaniu ze środków europejskich - sprzęt medyczny, w tym (na początku 2020 r.) nowoczesny tomograf komputerowy;
- ❖ **przebudowa/rozbudowa dróg** – drugim, po ochronie zdrowia, priorytetowym obszarem inwestowania nadal pozostaje przebudowa/rozbudowa infrastruktury drogowej. Do najważniejszych inwestycji, których realizacja – również przy wsparciu ze środków Funduszu Dróg Samorządowych oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - zaplanowana została na rok 2021 i lata kolejne, należy modernizacja takich tras, jak m.in.:
 - Pionki – Podgóra - rozbudowa ul. Polnej i Spacerowej wraz budową przepraw mostowych przez rz. Zagożdżonkę w Pionkach,
 - Jaszowice – Waclawów - Sławno (w gm. Wolanów, Zakrzew),
 - Wola Goryńska – Mąkosy Stare – Jedlnia (w gm. Jastrzębia),
 - Zakrzew – Wolanów – Augustów (w gm. Kowala, Wolanów, Zakrzew),
 - Wieniawa – Przytyk - Jedlińsk (w gm. Jedlińsk i Przytyk),

- Gulin – Wsola - Wojciechów (w gm. Jedlińsk, Jastrzębia, Zakrzew),
- Radom – Gębarzów – Polany (w gm. Kowala, Skaryszew, Wierzbica).

Ponadto trwają rozmowy z władzami Gminy Miasta Radomia dotyczące budowy parkingu przed budynkiem Starostwa Powiatowego przy ul. Tadeusza Mazowieckiego 7 w Radomiu, który znakomicie ułatwiłby interesantom dojazd do urzędu. Powiat deklaruje finansowe wsparcie inwestycji, ale, zważywszy na lokalizację parkingu na terenie miasta, konieczne są przede wszystkim dobra wola, zaangażowanie i przychylność władz Radomia. Zadanie to, czyli, ściślej biorąc, budowa centrum przesiadkowego wraz z parkingiem w pobliżu dworca PKP/PKS w Radomiu od strony ul. Tadeusza Mazowieckiego, zostało także wskazane przez powiat jako jedna z propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogłyby być realizowane i współfinansowane ze środków UE w ramach zintegrowanej wiązki projektów drogowych (na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych) ujętej w projektowanych instrumentach terytorialnych, takich jak np. ZIT;

- ❖ **budowa sali gimnastycznej przy LO w Pionkach** - zakończenie inwestycji, której przewidywany koszt to 6,2 mln zł, planowane jest na jesień 2022 r. Jeśli wniosek o dofinansowanie zadania ze środków FRKF w ramach programu „Sportowa Polska - 2021”, skierowany do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, zyska akceptację, powiat może liczyć na dotację w wysokości 3,1 mln zł, czyli do 50% wartości projektu;
- ❖ **modernizacja budynku szkolnego dla SOSW w Chwałowicach** – przewidywany koszt inwestycji, której beneficjentami będą dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, opiewa na 6,7 mln zł. W końcu 2020 r. w ramach dofinansowania realizacji przedsięwzięcia powiat uzyskał dotację z RFIL w wysokości 2,5 mln zł. Zakończenie całej, trzyetapowej inwestycji planowane jest na wiosnę 2022 r., w tym: lipiec 2021 r. - I etap (remont/modernizacja budynku głównego, w tym montaż windy); wrzesień 2021 – II etap (wyposażenie w pomoce dydaktyczne i zagospodarowanie terenu); wiosna 2022 r. – III etap (budowa łącznika, instalacja windy w internacie, budowa miniobserwatorium astronomicznego i amfiteatru);
- ❖ **budowa Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach (PCOM)** – zakończenie inwestycji, realizowanej z myślą o dorosłych osobach niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym, planowane jest na koniec 2022 r. Przewidywany koszt całkowity projektu – 4,2 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego, przyznane już powiatowi na podstawie umowy z Wojewodą Mazowieckim, opiewa na 3 mln zł, tj. 70% wartości przedsięwzięcia;
- ❖ **modernizacja DPS** – najpilniejsze potrzeby dotyczą przystosowania budynku Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach do wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz remontu dachu. Niezwykle ważnym i nagłym zadaniem w tym obszarze jest także przebudowa drogi wewnętrznej wraz z budową miejsc postojowych dla obsługi DPS w Wierzbicy (i MOW).

Przedsięwzięcie to również wynika z konieczności sprostania wymogom i zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa oraz ochrony p.poż. w tym możliwości dogodnego dojazdu wozów gaśniczych straży pożarnej;

- ❖ **likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.** Powiat Radomski złożył wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier transportowych, architektonicznych oraz przeciwdziałania degradacji warsztatów terapii zajęciowej w jednostkach organizacyjnych powiatu i jednostkach zewnętrznych na łączną kwotę 1,6 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON – 976,2 tys. zł. Przedmiotem aplikacji są dotacje pomocowe m.in. na zakup i montaż windy w internacie SOSW w Chwałowicach, zakup mikrobusów dostosowanych do potrzeb ON dla tej placówki, zakup autobusu dla ON przez Gminę Jedlińsk, przystosowanie pomieszczeń, w tym łazienek, do potrzeb ON w urzędach gmin i WTZ.
- ❖ **termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej** – w ramach kompleksowego przedsięwzięcia, mającego na celu poprawę efektywności energetycznej i uzyskanie oszczędności eksploatacyjnych, planowana jest termomodernizacja siedziby Starostwa Powiatowego oraz budynków użytkowanych przez jednostki organizacyjne powiatu, w tym domy pomocy społecznej, placówki edukacyjne, PUP. O tym, które budynki ostatecznie objęte zostaną termomodernizacją oraz w jakim zakresie (wymiana źródeł ciepła, wybór optymalnego typu instalacji OZE itp.) zdecydują audyty energetyczne poprzedzające realizację właściwej inwestycji. Duże nadzieje na jej współfinansowanie można wiązać ze środkami unijnymi. Alokacja nakładów w RPO na wykorzystywanie „zielonej energii” oraz ograniczanie emisji gazów cieplarnianych może sięgać w nowej perspektywie budżetowej UE nawet 40-50% budżetu programów regionalnych.

4. **Drogowe kontrakty z gminami** - zgodnie z zapowiedziami formułowanymi w poprzednich raportach, implementacja tego typu partnerskich porozumień była, jest i w najbliższych latach nadal będzie jednym z ważniejszych wyznaczników działań zarządu powiatu. Realizacja szeregu kosztownych zadań inwestycyjnych, jak w szczególności modernizacje szpitali w Pionkach i Iłży, ale także budowy sali gimnastycznej przy LO w Pionkach lub PCOM w Krzyżanowicach, wymusza zmianę struktury oraz wielkości powiatowych wydatków inwestycyjnych. Polega ona na wewnętrznych przesunięciach wolumenu nakładów finansowych między działami budżetu właśnie na rzecz ochrony zdrowia czy pomocy społecznej. Dlatego, by chronić przed oszczędnościowymi cięciami wydatki m.in. na inwestycje drogowe, zarząd powiatu nieustannie zamierza zachęcać i przekonywać samorządy gminne do partnerskiego współfinansowania przebudowy/rozbudowy dróg powiatowych biegnących przez teren danej gminy. Takie zaangażowanie brane będzie pod uwagę przy określaniu planów i harmonogramów modernizacji powiatowej infrastruktury drogowej. Szczegółowe zasady oraz warunki współpracy będą przedmiotem konsultacji i uzgodnień między powiatem a zainteresowanymi gminami.

5. **Partnerstwa lokalnych samorządów**, zawiązywane już nie tylko w celu przebudowy/rozbudowy dróg, ale także z myślą o wielu innych, zintegrowanych obszarach współpracy, bardzo zyskały w ostatnich latach na randze i znaczeniu. W 2019 r. bardzo silny impuls nadała im *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030* (KSRR 2030), która przewidywała wprowadzenie nowego instrumentu wyrównywania dysproporcji rozwojowych w postaci tzw. porozumień terytorialnych. Samorządy różnych szczebli mogą je tworzyć na rzecz realizacji wspólnych przedsięwzięć, których zasięg oddziaływania wykracza poza teren jednej gminy. Swoisty bonus to możliwy udział w tego typu partnerstwie również samorządu województwa lub nawet państwa oraz finansowe wsparcie z ich strony realizacji zadań będących przedmiotem porozumienia terytorialnego.

W ślad za KSRR 2030 podejście terytorialne do polityki rozwoju, w tym duże znaczenie roli, jaką w tej koncepcji przypisano ponadlokalnym partnerstwom, znalazło potwierdzenie w nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz projektach dokumentów programowych określających zasady implementacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych w nowej perspektywie budżetowej UE. Dlatego zarząd powiatu, kierując się również tymi przesłankami, zamierza aktywnie uczestniczyć w dyskusjach i realnie wpływać na kształt zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) na terenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a także innych instrumentów terytorialnych (IIT), inicjując np. tworzenie powiatowo-gminnych porozumień terytorialnych. Pomysłów na wspólne inwestycje, które mogłyby zostać zrealizowane z korzyścią dla poprawy jakości życia mieszkańców naszych „małych ojczyzn”, z pewnością nie zabraknie.

6. **Kapitał ludzki** – w tym obszarze największymi wyzwaniami niezmiennie pozostają:
- elastyczne dostosowywanie oferty edukacyjnej powiatowych szkół do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz jej stałe uatrakcyjnianie;
 - rekrutacja większej liczby uczniów do klas pierwszych oraz jednocześnie zmniejszanie odpływu młodzieży, w szczególności z Pionek, do liceów i techników w większych ośrodkach, zwłaszcza w Radomiu;
 - stała poprawa poziomu nauczania i w konsekwencji również wyników matur oraz egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji zawodowych.
7. **Optymalizacja powiatowych struktur**. Monitoring i ewaluacja jakości funkcjonowania systemu powiatowych struktur, także w kontekście zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego, zawsze były skutecznymi instrumentami zwiększania efektywności oraz użyteczności instytucjonalnej organizacji samorządu. Pomagają bowiem w znalezieniu odpowiedzi na generalne pytanie: gdzie szukać i jak efektywniej wykorzystywać drzemiący potencjał, także z myślą o oszczędnym gospodarowaniu zasobami finansowymi powiatu, w tym redukowaniu zbędnych wydatków? Dlatego kontynuowanie wykorzystywania istniejących możliwości w celu racjonalizacji systemu organizacji powiatowych struktur to kolejny kierunkowy wyznacznik prac zarządu. Proces ten ruszył zresztą już w 2019 r., a jego przejawami było m.in. dostosowanie liczby łóżek w obu powiatowych szpitalach do faktycznego zapotrzebowania, z czym wiązała się konieczność ich redukcji, zmiana struktury Starostwa Powiatowego w Radomiu

usankcjonowana wprowadzeniem nowego regulaminu organizacyjnego tej jednostki czy też likwidacja (z mocy prawa) Międzypowiatowego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu z/s w Ilży, który nie uzyskał akredytacji na kontynuowanie działalności. Zważywszy na bardzo duże potrzeby w obszarze kształcenia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami:

- w 2020 r. utworzono SOSW w Chwałowicach;
- w 2022 r. w Pionkach rozpocznie działalność – jako odrębny podmiot - placówka kształcąca dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Będzie ona korzystać w pełnym zakresie z bazy lokalowej obecnego Zespołu Szkół, w którego ramach od kilku lat działają m.in. szkoły specjalne. Klasy technikalne popularnego „Zielonego” trafią natomiast do Liceum Ogólnokształcącego w Pionkach. Zyska ono tym samym status „zespołu szkół”, prowadząc nauczanie zarówno na poziomie liceum, jak i technikum (stąd budowa sali gimnastycznej przy obecnym LO, w którego budynku wkrótce kształcić się będzie nie 105, lecz ponad 400 uczniów);
- w 2022 r. planowane jest utworzenie nowej jednostki organizacyjnej powiatu, tj. Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach, w którym mieszkanie i opiekę znajdą dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym (stąd inwestycja dotycząca budowy PCOM).

8. **Nowa strategia rozwoju powiatu.** Rok 2021 zaowocuje opracowaniem nowej strategii zrównoważonego rozwoju powiatu do 2030 r. Zastąpi ona dotychczasową, której horyzont zamknął rok 2020. Nowa strategia (zamówienie publiczne na jej opracowanie zostało już udzielone) będzie zgodna z obowiązującymi strategiami oraz programami krajowymi i regionalnymi, w tym także z zapisami dokumentów programowych regulujących zasady wdrażania funduszy unijnych w perspektywie budżetowej UE na lata 2021-2027. Ponadto zarząd dokona przeglądu powiatowych programów tak, by ich zapisy uwzględniały i były komplementarne wobec nowej strategii rozwoju powiatu;

9. **Inwestorzy zawsze mile widziani.** W mocy pozostają zapowiedzi zawarte w poprzednich raportach, by oprócz budowania i ugruntowywania przyjaznej atmosfery wokół biznesu m.in. poprzez organizowanie imprez promujących oraz honorujących lokalne firmy, produkty i marki, podejmować działania służące bardziej skutecznemu zachęcaniu rodzimych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zaś w przypadku inwestorów z zewnątrz – lokowaniu kapitału na terenie powiatu. Proces ten postępować będzie głównie w oparciu o przeznaczanie powiatowych nieruchomości na cele inwestycyjne. Na tego typu ofertę mogą złożyć się działki w Pionkach (przy ul. M. Garszwo) oraz Chwałowicach (przy CKZiU), a także inne grunty i obiekty pozostające w zasobie majątku powiatu.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

Waldemar Trelka

Bibliografia

1. Analiza stanu bezpieczeństwa obszaru miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2019 r.
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.
3. Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2020 r.
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2020 r.
5. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z 28 października 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>
6. Łuczyszyn A., Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013.
7. Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.
8. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
9. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024 przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
10. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2016-2020 przyjęty uchwałą nr 106/XIII/2016 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2016 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858686>.
11. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 przyjęty uchwałą nr 269/XXX/2017 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 grudnia 2017 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/14925469>.
12. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 124/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.
13. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 31 stycznia 2020 r. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183..>
14. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) przyjęty uchwałą nr 41/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
15. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.
16. Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021, przyjęty uchwałą nr 175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

17. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
18. Raport o stanie gminy - założenia (opracow. Zw. Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.
19. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 493/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 02.03.2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.
20. Regulski J., Samorząd terytorialny, [w:] ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_AB_C_samorządu.pdf.
21. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r., przyjęty uchwałą nr 153/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
22. Sprawozdanie dotyczące realizacji Roczno Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2020 r., załącznik do uchwały nr 325/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.
23. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2020 rok, stanowiące załącznik do uchwały nr 517/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2020 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-2021>.
24. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2020 r., załącznik do uchwały nr 306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2020 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.
25. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r. przyjęta uchwałą nr 192/XIX/2008 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 maja 2008 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>.
26. Sztando A., Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego [w:] Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010.
27. Sześciło D., Raport o stanie samorządu terytorialnego, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.
28. Uchwała nr 281/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 160/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
29. Uchwała nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
30. Uchwała Nr 174/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie likwidacji jednostki budżetowej- Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
31. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U z 2020 poz. 920).
32. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity), Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020 z późn. zm.

Spis tabel, wykresów i map

Nr tabeli	Tytuł tabeli	Strona
1.	Słownik pojęć	8
2.	Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu	9
3.	Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2020 r.	11
4.	Powiat radomski – położenie obszar, ludność, gospodarka	12
5.	Budżet powiatu – plan i wykonanie w 2020 r.	13
6.	Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2020 r.	15
7.	Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2020 r.	15
8.	Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2020 r.	16
9.	Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2020 r.	18
10.	Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r.	33
11.	Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego	34
12.	Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju przyjętych w 2020 r.	39
13.	Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2020 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)	40
14.	Stopa bezrobocia w powiecie radomskim w 2020 r. i porównanie z latami 2007, 2010, 2013, 2017-2019	47
15.	Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2019 do 2018	48
16.	Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2020 r.	49
17.	Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2020/2021 – stan na 31 grudnia 2020 r.	52
18.	Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2020/2021	52
19.	Liczba uczniów w latach 2007-2020 - porównanie	53
20.	Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2019/2020	54
21.	Zdawalność matur w roku szkolnym 2019/2020 oraz 2018/2019 – porównanie w %	55
22.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2019/2020	55
23.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe w roku szkolnym 2019/2020 i porówn. z rokiem 2018/2019	56
24.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2019/2020	56
25.	Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2020 r.	57
26.	Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2020 r.	58
27.	Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2020 r. i porównanie z rokiem 2019	59
28.	Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2020 i 2019 r.	59
29.	Wydatki na inwestycje i remonty bieżące w SPZZOZ - Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach	60
30.	Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2020 oraz w roku 2019 (porównanie)	60
31.	Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2020 i 2019	61
32.	Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2020 r. i 2019 r.	62
33.	Wypadki i kolizje drogowe w 2020 r.	62
34.	Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w 2020 r. i 2019 r.	62
35.	Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2020 r.	63
36.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane dorocznie przez powiat – odwołane w 2020 r. z powodu COVID-19.	63

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2020 r.

37.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2020 r.	63
38.	Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2020 r.	65
39.	Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2020 r.	65
40.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	67
41.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2019 r. i porównanie z latami 2017-2018	68
42.	Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	68
43.	Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych.	69
44.	Wskaźnik P na 2020 i 2021 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego	69
45.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2020 r. i latach: 2007, 2010, 2013, 2018, 2019	70
46.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2020 r.	71
47.	Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2020 r.	71
48.	Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego	72
49.	Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu za 2020 r. oraz ich zestawienie z wybranymi latami: 2007, 2013 i 2019 (wykonanie)	73
50.	Nakłady (wykonanie) w wybranych (głównych) działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem	74
51.	Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych (głównych) działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem (w mln zł)	75
52.	Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2020 r. i porównanie z rokiem 2019	76
53.	Akty administracyjne w powiecie radomskim	78
54.	Skargi na działalność jednostek powiatu	80
55.	Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2020 r. i porównanie z rokiem 2019	81
56.	Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego	83
57.	Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2020 r.	83
Wykres	Tytuł wykresu	Strona
1.	Schemat organizacyjny powiatu radomskiego	11
2.	Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu	77
Mapa	Tytuł mapy	Strona
1.	Powiat radomski z granicami gmin	13